Cena 4 zł.

opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

nr. 9. grudzień 1931.

WIADOMOŚCI TURYSTYCZNE

organ polskiej i wszechświatowej turystyki

numer zimowej zagranicznej turystyki

POLSKIE LINJE LOTNICZE

„LOT"

ZARZĄD: Warszawa, ul. Marszałkowska 138. Tel. 547-60

Rozkład lotów

Ważny od 16 września 1931 r. do 31 marca 1932 r.

Samoloty kursują		KIERUNEK	Samoloty kursują	
w poniedz. środy piątki	w wtorki czwartki soboty		w poniedz. środy piątki	we wtorki czwartki soboty
	9.15 o.	Warszawa	p. 12.25	
	11.05 p.	Bydgoszcz	o. 10.35	
	11.25 o.	Bydgoszcz	p. 10.15	
	12.40 p.	Gdańsk	o. 9.00	
	9 00 o.	Warszawa	p. 11.10	
	11.10 p.	Poznań	o. 9.00	
	9 30 o.	Warszawa	p. 10 30	
	11.30 p.	Katowice	o. 8 30	
8.30 o.		Warszawa		p. 15.00
10 20 p.		Kraków		o. 13.10
10 40 o.		Kraków		p. 12.50
11.20 p.		Katowice		o. 12.10
11.50 o.		Katowice		p. 11.40
13.35 p.		Brno		o. 9.55
14.00 o.		Brno		p. 9.30
15.00 p.		Wiedeń		o. 8.30
	8.45 o.	Warszawa	p. 11.15	
	11.15 p.	Lwów	o 8.45	
8.30 o.		Lwów		p. 15.00
*11.00 p.		Czerniowce		o. 14.30*
*11.30 o.		Czerniowce		p. 14.00*
*14.10 p.		Galacz		o. 11.20*
*14.40 o.		Galacz		p. 10 50*
*16.00 p.		Bukareszt		o. 9.30*
	* 7.15 o	Bukareszt	p. 15.15	
	* 9 25 p.	Sofja	o. 13.05	
	*10.10 o.	Sofja	p. 12.20	
	*19.00 p.	Saloniki	o. 10.30	

OBJAŚNIENIE ZNAKÓW

o. odlot.

p. przylot.

czas wschodnio-europejski.

UWAGI: W Rumunji czas wschodnio-europejski zostaje wprowadzony z dniem 1 października: do tej daty obowiązuje czas środkowo-europejski. Linja Bukareszt — Sofja — Saloniki będzie obsługiwana tylko do 30 września 1931 roku Wznowienie ruchu na tej linji nastąpi z wiosną 1932 r.

Wydawnictwa turystyczne Polskiego Tow. Tatrzańskiego

W. Midowicz i M. Augustynowicz „Przewodnik Narciarski po Beskidzie Zachodnim". Kraków. Nakł. Koła Narciarzy przy Oddziale P. T. T. w Żywcu 92. str.

Przewodnik zawiera opisy tur. na Babią Górę, Pasmo Jałowickie, Beskid Żywiecki, Beskid Mały, Grupę Baraniej Góry i Gorce, oraz cały szereg praktycznych wskazówek, potrzebnych narciarzom. Przewodnik ozdobiony jest szeregiem pięknych ilustracyj i zawiera krótkie streszczenie w jęz. francuskim.

Wł. Midowicz i St. Merta „Zwardoń i Okolica". Przewodnik narciarski z dodatkiem letniskowym Żywiec - Biała 1931. Nakł. Koła Narciarzy w Żywcu i Sekcji Narciarskiej w Białej przy Oddziale Babiogorskim P.T.T.

WIADOMOŚCI TURYSTYCZNE

ORGAN POLSKIEJ I WSZECHŚWIATOWEJ TURYSTYKI

TURYSTYKA ZAGRANICZNA

Kiedy w kwietniu r. b. wydawaliśmy pierwszy numer naszego pisma, zaznaczaliśmy w artykule programowym, że sprawę turystyki traktujemy jako międzynarodową, i że będziemy starali się dać czytelnikom naszym możliwie obszerny materjał, oświetlający interesujące nas sprawy zagraniczne.

Dziś przystępujemy do początkowej realizacji naszych zamiarów i poświęcamy większą część numeru niniejszego krajom, które posiadają ważniejsze znaczenie turystyczne dla Polaków, t. j. tym krajom, do których odbywają się wyjazdy turystyczne z Polski, przeważnie w zimie.

Zimowa turystyka najściślej związana jest ze sportem, szczególnie narciarskim i saneczkowym, dlatego też w dalszych artykułach znajdziemy nie mniej motywów sportowych niż turystycznych.

Dla dokładniejszej ilustracji stosunków, panujących w obecnej chwili w krajach zagranicznych, postaraliśmy się o uzyskanie szeregu wywiadów od osób najkompetentniejszych — pp. posłów zagranicznych, akredytowanych przy rządzie Rzeczypospolitej. Wywiady te odzwierciadlają nam najściślej interesujące nas kwestje. Jednocześnie odzwierciadlają nam one osobiste poglądy pp. posłów na sprawy turystyczne i w ten sposób wnoszą do naszej publicystyki turystycznej bardzo ciekawy i zupełnie nowy element.

W celu uzyskania jaknajindywidualniejszych opinij, nie stawialiśmy pp. posłom określonych pytań a przynajmniej bardzo rzadko. Prosiliśmy o wypowiadanie się na interesujący nas temat, pozostawiając ujęcie go naszym rozmówcom zupełnie dowolnie. W rezultacie otrzymaliśmy cały szereg ciekawych uwag, z któremi dzielimy się na dalszych stronach z naszymi Czytelnikami.

Zgodnie z naszym programem, staraliśmy się eliminować z rozmów tych momenty polityczne, co nie było łatwem. Przecież pp. posłowie są przedewszystkiem politykami, następnie zaś — i to nie zawsze — turystami. Ale udało nam się to szczęśliwie i utrzymaliśmy nasze rozmowy ściśle w granicach naszego programu. Pierwiastek polityczny występuje w wywiadach naszych tylko jeden raz — w rozmowie z p. d-rem Wacławem Girsą, ministrem pełnomocnym Czechosłowacji. Dajemy tu wyraz poglądom politycznym p. ministra dla dwu przyczyn: po pierwsze dlatego ,że odpowiadają one w zupełności poglądom Redakcji, po drugie zaś dlatego, że ujęte są w niezwykle interesujący sposób i przez śmiałe postawienie wywierać muszą odpowiedni wpływ.

W opisach poszczególnych krajów musieliśmy, niestety, możliwie streszczać się, ze względu na brak miejsca. Dlatego też wysunęliśmy tylko najważniejsze momenty z pośród elementów turystycznych każdego kraju, pozostawiając szczegółowe opisy specjalnym numerom, które w swoim czasie wydamy.

Również ze względu na brak miejsca musieliśmy zrezygnować z przedstawienia interesujących nas kwestyj w wielu innych krajach. Uczynimy to w jednym z następnych numerów.

Poszczególne opisy zamieszczamy w porządku alfabetycznym krajów.

Mamy nadzieję, że zamieszczanie wspomnianego szeregu wywiadów i informacyj zagranicznych odpowie wielokrotnie wyrażanym życzeniom naszych Czytelników, a przedewszystkiem przyczyni się do poznania przez Polaków obcych krajów, co wydać musi dodatnie rezultaty zarówno dla nas, jak dla nich.

Na zakończenie niniejszych uwag, dziękujemy na tem miejscu wszystkim pp. posłom zagranicznym, oraz innym przedstawicielom dyplomacji, którzy, w zrozumieniu naszych zadań, tak chętnie pośpieszyli nam z pomocą.

Turystyka w Austrji.

(Rozmowa z J. E. p. Robertem Egonem Hein'em, Ministrem Pełnomocnym i Posłem Nadzwyczajnym Rzeczypospolitej Austrjackiej w Warszawie).

Austrję niby znamy i niby nie znamy. Ziomkom naszym, pochodzącym z ziem b. zaboru austrjackiego, znana jest Austrja może nieco bliżej niż innym. Ale i to dotyczy przeważnie przedwojennych stosunków, kiedy turystyka stawiała w całym świecie zaledwie pierwsze kroki.

Dlatego też pragnęliśmy usłyszeć kompetentne zdanie o stanie obecnej turystyki z ust przedstawiciela Austrji, p. ministra Heina.

P. minister, pomimo niedawnej choroby i obecnej rekonwalescencji, chętnie zgodził się przyjąć przedstawiciela redakcji naszej, zapraszając go na poufną pogawędkę do swych pięknych apartamentów empirowych w domu poselstwa przy ul. Koszykowej.

— Dla scharakteryzowania obecnego stanu turystyki w Austrji może najciekawszą będzie informacja o ilości noclegów turystycznych, udzielonych przez hotele Austrji. Ilość ta dosięgła w r. bież. 400.000. Przyzna pan, że jak na kryzys, jest to wcale niemało!

— Gdzie skupiały się największe rzesze turystów?

— Przedewszystkiem w Wiedniu, następnie w Salzburgu w czasie słynnych uroczystości teatralnych w sierpniu. Uroczystości te, jak wiadomo odbywają się co roku i gromadzą wielką ilość cudzoziemców, pragnących najwznioślejszych wrażeń teatralnych, jakie współczesna sztuka może im dać. Widowiska w Salzburgu składają się z przedstawień operowych i dramatycznych, odgrywanych na Placu Katedralnym. W roku bieżącym jako dyrygenci wystąpili Clemens Kraus i Bruno Walter, najciekawszym zaś punktem programu było misterjum Hofmannsthala p. t. „Jedermann".

Turyści, pragnący pięknej przyrody, skupiają się w Austrji w wielu miejscowościach. Przedewszystkiem na Semmeringu, jednakowo pięknym w lecie i zimie, dalej w licznych miejscowościach Górnej Styrji, w Karyntji, w Górnej Austrji, wreszcie nad Dunajem oraz nad jez. Bodeńskiem. Tyrol nie przestaje być również popularnym.

Nasze uzdrowiska nic nie straciły ze swej przedwojennej sławy.

Fot. Marjan Fuks.

„Turystyka wpływa na wzajemne poznania się narodów"
Robert Egon Hein.
J. E. Minister Pełnomocny i Poseł Nadzwyczajny Rzeczypospolitej Austrjackiej w Warszawie.

Tak samo popularne są: Ischl, Bad Ausse, Badgastein, Gleichenberg, Iselsberg, Gmunden, Hofgastein, Mariazell, St. Wolfgang, Willach - Warmbad, Landeck, Zell am See i inne.

— Czy i miasta skupiły również w roku bieżącym większą ilość turystów?

— Tak jest. Oryginalny i odrębny ich charakter zawsze stanowić będzie silną atrakcję dla kulturalnych turystów całego świata. Nie mówiąc już o Salzburgu, interesujący jest Graz o pięknych budowlach renesansowych i pięknym parku, Passau ze słynnemi, największemi na świecie organami i ratuszem ozdobionym gigantycznemi malowidłami, przedstawiającemi sceny z niemieckiej mitologji, ze starożytnemi murami i wałami obronnemi, Linz, tonący w parkach, o pięknym klasztorze Augustynów, utrzymanym w stylu barokowym i posiadający w kościele św. Florjana sarkofag słynnego symfonika Antoniego Brucknera, wiele innych miast i miasteczek o specyficznem zabarwieniu, nieraz żywcem przenoszących nas do średniowiecza.

— Jakie narody stanowią najliczniejszą grupę turystów w Austrji?

— Niemcy, Czesi, Węgrzy, Polacy — a więc przedewszystkiem nasi sąsiedzi. Następnie idą Anglicy, Amerykanie, i wciąż wzrastający ilościowo Francuzi, Belgowie, Jugosłowianie. Większość turystów w czasie sezonu wędruje z jednej miejscowości do drugiej, pragnąc w ramach posiadanego wolnego czasu jaknajwięcej zwiedzić. W miejscowościach położonych nad jeziorami, oraz w uzdrowiskach goście nasi zatrzymują się przeważnie po parę tygodni.

— Czy ceny są w sezonie wysokie?

— Naogół są one niskie, oczywiście z wyjątkiem „wielkiego sezonu" w poszczególnych miejscowościach. Nie są one jednak nawet wtedy wyższe od cen w innych miejscowościach zagranicznych. Nasz szyling na wewnątrz zachował swoją całkowitą moc nabywczą, w obecnej chwili zatem cudzoziemcy szczególnie odczuwają taniość Austrji.

— Jakie miejscowości uważa pan minister za specjalnie interesujące?

— Dla mnie osobiście, oprócz Wiednia, najciekawsze z naszych miejscowości, to Salzkammergut, Karyntja z jej jeziorami, Tyrol, Salzburg i Semmering.

— Na zakończenie jedno pytanie, panie ministrze. Co sądzi pan o wpływie turystyki na wzajemne stosunki narodów?

— Turystyka wpływa na wzajemne poznanie się narodów i na rozwój ich przyjaźni. Jest ona przeto czynnikiem niezmiernie ważnym w życiu narodów.

Nie chcemy więcej nadużywać czasu p. ministra, jak zaznaczyliśmy, jeszcze rekonwalescenta i... obarczonego wielką ilością spraw, zaległych w czasie jego choroby.

Dziękujemy też uprzejmie za ciekawe informacje i żegnamy go.

Semmering jako teren sportów zimowych.

Semmering stanowi kolonję willi i hoteli, położoną w obrębie gminy Breitenstein w okręgu Neunkirchen, w Dolnej Austrji. Miejscowość położona jest na wysokości 800—1050 m. na starożytnej przełęczy, stanowiącej drogę z Wiednia do Trjestu, a będącej granicą Dolnej Austrji i Styrji.

Semmering położony jest wśród wspaniałych lasów iglastych i łąk, a posiadając doskonałą sieć dróg stanowi dziś jeden z najulubieńszych zakątków Europy. Rozwój uzdrowiska datuje się od r. 1854, kiedy ukończona tu została budowa pierwszej wogóle w Europie górskiej kolei.

W obecnej chwili Semmering wybija się na czoło zimowych stacyj kuracyjnych, zarówno ze względu na swe położenie i łatwą komunikację, jak dla swych właściwości sportowych i wielkiej masy śniegu, zalegającego okolicę bez przerwy od końca listopada do połowy marca.

Doskonale utrzymane drogi pozwalają na Semmeringu na uprawianie również szlichtady, skikjöringu i snöre - kjöringu.

Liczne hotele umożliwiają pobyt kuracjuszom i sportowcom, pozwalając im na lokowanie się w zależności od gustów i posiadanych środków. Doskonała komunikacja przez Wiedeń z całą Europą czyni w sezonie Semmering jedną z najulubieńszych miejscowości turystyki zimowej.

Semmering w śniegu.

Semmering należy do najsłynniejszych miejscowości sportowych nie tylko Austrji, ale całej Europy i może śmiało być porównany z St. Moritz i Davos. Warunki śnieżne są tutaj doskonałe, a jeżeli nawet zdarzałoby się kiedyś, że narciarz, przybyły na Semmering, nie zastanie tego dnia śniegu, może on natychmiast udać się kolejką linową na płaskowzgórze Rax, gdzie na przestrzeni 30 klm. kwadr. wielkie pola śnieżne nie znikają do połowy maja. Nie mniej ponętne tereny narciarskie posiada Schneeberg, połączony z dolinami kolejką górską, kursującą bez przerwy w ciągu całej zimy w soboty i niedziele.

Doskonała pokrywa śnieżna Semmeringu pozwala na urządzanie zawodów w wielkim stylu, w ciągu całej zimy. Do powodzenia ich przyczyniają się również doskonałe urządzenia do sportu zimowego, utrzymywane przez zasłużony Oesterreichischer Wintersportklub. Z pomiędzy licznych urządzeń sportowych na wymienienie zasługują:

1. Cztery skocznie, znajdujące się za hotelem „Erzherzog Johann“, pomiędzy niemi zaś skocznia „Liechtensteinschanze“, jedna z największych w Europie, o długości 245 m., przy różnicy poziomów 80 m.,spadkach 34% i miejscu do rozpędu 70 m. Na skoczni tej urządzane były pierwsze zawody narciarskie w Europie i do dzisiejszego dnia gromadzi ona rok rocznie elitę międzynarodowych narciarzy. Oprócz zawodów narciarskich na skoczni popularne są na Semmeringu również biegi sztafetowe na dystansie 40 klm. od Pretulalpe przez Stubleck i Sonnwendstein do Semmeringu.

2. Trzy place do ćwiczeń narciarskich, znajdujące się obok Südbahnhotel, przy hotelu „Erzerzog Johann“ oraz na Meiereiwiesen. Na placach tych organizowane są co rok kursy narciarskie pod kierownictwem doświadczonych instruktorów. Na Semmeringu znajduje się również kilka stałych szkół narciarskich.

3. Dwa tory saneczkowe: Pinkenkogelbahn przy hotelu Südbahn (2000 m. dł.) i tor za hatelem „Erzherzog Jo-

Na skoczni Liechtenstein.

hann". Liczne zbocza gór i drogi stanowią w zimie również doskonałe tory saneczkowe.

4. Wielki tor bobslejowy, należący do Oesterr. Wintersportklub, biegnący od Sonnwendstein do hotelu „Erzherzog Johann", posiadający 1908 m. długości i zaopatrzony w windę długości 1250 m. Tor kończy się trybunami, pod któremi znajduje się miejsce na 120 saneczek. Na torze tym co rok odbywają się wielkie zawody bobslejów, saneczek, skeletonów, etc.

5. Dwie ślizgawki, znajdujące się przy hotelach Südbahn i „Erzherzog Johann". Ta ostatnia posiada 3000 m. kwadr., oświetlenie elektryczne, oraz ogrzewaną krytą trybunę na 300 osób. Odbywają się tutaj wielkie zawody hokejowe, oraz popisy sztucznej jazdy.

SPORTY ZIMOWE W AUSTRJI.

Tegoroczny program sportow zimowych w Austrji przedstawia się jak następuje:

SEMMERING.

Hokej na lodzie: 25, 26 i 27 grudnia (mecze org. przez Oesterreichischer Wintersport Klub).

Narciarstwo:

Grudzień 1931 r.

20-go. Skoki Otwarcia na Lichtensteinhügel.
26-go. Gwiazdkowy Konkurs Skoków.
27-go. Konkurs Skoków.

Styczeń 1932 r.

1-go. Konkurs Noworoczny.
3 i 6-go. Konkurs Skoków.
10-go. Konkurs skoków ku czci Juljusza Moro.
24-go. Narciarski Wyścig Dystansowy oraz konkurs skoków.

Luty 1932 r.

21-go. Konkurs „Einladungsspringen".

Marzec 1932 r.

6-go. Konkursy na zakończenie sezonu zimowego.

MONICHSKIRCHEN.

Marzec 1932 r.

17-go. Bieg ku czci Inż. P. Girtlera. Bieg zjazdowy pań.

Tor saneczkowy Pinkelkogel.

Wydawnictwa propagandowe Ministerstwa Komunikacji.

Po szeregu plakatów barwnych, wydanych przez Ministerstwo Komunikacji, ukazały się obecnie serje pocztówek barwnych rotograwiurowych, wykonanych przez p. St. Błońskiego. Pocztówki przedstawiają szereg charakterystycznych zabytków budownictwa polskiego i zarówno kompozycja, jak wykonanie. przynoszą zaszczyt tak autorowi, jak Ministerstwu Komunikacji, stojąc na najwyższym poziomie europejskim tego rodzaju wydawnictw.

Do części nakładu dzisiejszego dołączamy wzory omawianych pocztówek w celu przekonania naszych Czytelników jakie postępy czyni propaganda turystyczna Polski, prowadzona przez Ministerstwo Komunikacji.

Nowy olbrzym Cunard Line.

„Daily Telegraph" donosi, że budowa nowego olbrzyma cunardowskiego w dokach John Brown w Clydebank, posuwa się z niezwykłą szybkością, tak, że spuszczenie na wodę będzie mogło nastąpić już w kwietniu 1932 r. Przy okazji przypominamy, że omawiany okręt posiadać będzie wyporność 84.000 t., maszyny o sile 210.000 PS., szybkość przeszło 30 węzłów na otwartem morzu. Przy budowie zatrudnionych jest 3.000 ludzi.

Nowe lotnisko w Tokjo.

W Tokio otworzone zostało nowe lotnisko „Hadena", przeznaczone dla samolotów komunikacyjnych i zaopatrzone w najnowsze urządzenia. Dawne lotnisko tokijskie „Techikawa" oddane zostało lotnictwu wojskowemu.

Nowe wydawnictwa propagandowe Szwajcarji.

Począwszy od 1 października otrzymaliśmy następujące nowe wydawnictwa: **Davos - Parsenn** — Ilustrowany prospekt o kolei Parsenn, otwarcie której nastąpi w połowie grudnia. Wydawnictwo w języku francuskim, angielskim i niemieckim dokonane przez Tow. Akc. Drahtseibahn Davos—Parsenn w Davos.

Flims: Ilustrowany prospekt o szkole narciarskiej wraz z formularzami zgłoszeń. Dla uczestników kursu zniżone koszta utrzymania. Wydawnictwo w języku niemieckim i francuskim dokonane przez Kur- und Verkehrverein Flims.

Lanzerheide: Program sportów zimowych na 1931/32 wydany w języku niemieckim przez miejscowy Verkehrsverein.

Lucerna: Prospekt programu teatru miejskiego na okres 1931/32 i program Allgm. Musik-Ges. na rok 1931/32: Wydawnictwo w języku niemieckim do otrzymania w Verkehrsburo w Lucernie.

St. Moritz: Urządzenia i lista hotelowa — zima 1931/32 — wydawnictwo w języku niemieckim, francuskim i angielskim do otrzymania w Kur u. Verkehrsverein, St. Moritz.

Sport i turystyka w Czechosłowacji

(Rozmowa z J. E. d-rem Wacławem Girsą, Ministrem Pełnomocnym i Posłem Nadzwyczajnym Rzeczypospolitej Czechosłowackiej w Warszawie.)

Wielki czerwony gmach przy zbiegu Alei Róż i ul. Koszykowej. Na zewnątrz imponowałby może swemi linjami współczesnej architektury, gdyby nie zabójczy ceglasty kolor. Może jest to nawet na miejscu, ale.... okropnie przypomina „kazionne" gmachy rządowe w Petersburgu i Moskwie. Dlatego też pierwsze wrażenie zewnętrzne nie jest specjalnie miłe.

Wnętrze gmachu imponuje już bez kwestji każdemu estecie. Piękne, w jasnych kolorach utrzymane kurytarze i gabinety, łagodne linje ścian i załamań, prosta konstrukcja, piękna klatka schodowa, pokryta miękkim dywanem o barwach czerwono - białych, masa światła i powietrza... Pod względem wewnętrznym gmach poselstwa przynosi zaszczyt czeskiej architekturze.

Gabinet p. ministra Girsy jest przestronny, widny, pięknie umeblowany i z punktu wywiera wrażenie nie salonu recepcyjnego, jak to ma miejsce w innych gabinetach, ale pokoju poważnej pracy. Istotnie, przeznaczeniem jego jest poważna praca, w jakiej nie ustaje p. poseł, dążący, jak wiadomo do jaknajwiększego zacieśnienia stosunków pomiędzy obydwoma bratniemi i sąsiedzkiemi narodami.

Ale dajmy spokój refleksjom politycznym. „Wiadomości" są bodaj jedynem w Polsce szczęśliwem pismem, które może nie myśleć o polityce!

Na progu gabinetu wita nas uprzejmie pan Minister.

— Est-ce que nous allons parler français, Monsieur le Ministre? — zapytuję.

— Może dogodniej po polsku — odpowiada z miłym uśmiechem p. minister, snać zadowolony z tego, że widzi moją minę cokolwiek zaskoczoną tą odpowiedzią.

Rzeczywiście, jestem mile zdziwiony. Pan minister doskonale włada polskim i w pewnych chwilach dalszej rozmowy mam wrażenie, że rozmawiam z rodowitym Polakiem.

Po kilku wstępnych zdaniach przystępujemy do tematu.

P. Minister, jak się okazuję, jest nietylko doskonałym znawcą stosunków sportowych i turystycznych, ale ujmuje je pod bardzo ciekawym kątem.

„Turystyka jest jednym z najważniejszych czynników światowej pacyfikacji!"
J. E. D-r WACŁAW GIRSA
Minister Pełnomocny i Poseł Nadzwyczajny Rzeczypospolitej Czechosłowackiej w Warszawie.

— Sport w obecnej chwili przestał być przywilejem bogatych sfer lub zawodowców, jak to miało miejsce przed wojną. Obecnie sport jest jedną z najważniejszych zdobyczy demokracji, i właściwie mówiąc, całe znaczenie obecne sportu polega na tem, że jest on powszechnym. Albowiem sport — to nie tylko zdrowie i siły, do których przecież każdy ma prawo. Sport, jeżeli chodzi o jego znaczenie międzynarodowe, to nic innego, jak wzajemne poznanie się narodów, co jest najlepszym fundamentem ich pokojowego współżycia. Jeżeli chodzi zaś o znaczenie wewnętrzne, to sport jest dowodem nie tylko sprawności poszczególnej jednostki uzyskującej taki lub inny rekord, ale stanowi on dowód pracy całego narodu. Istotnie, każdy wielki sportowiec, nie jest jednostką indywidualną. Stanowi on sumę pracy całego narodu w tej dziedzinie. I dlatego nie kładę wcale punktu ciężkości na ewentualne zwycięstwo jakiejś drużyny sportowej na terenie zagranicznym. Jeżeli tylko prezentuje się ona dobrze pod względem formy, jestem zadowolony, bo wiem, że za nią stoi praca całego narodu, samo zaś zwycięstwo często jest tylko rezultatem przypadku.

Jeżeli chodzi o sport w Czechosłowacji to jest on u nas stosunkowo młodszy niż w Anglji lub Francji. Nie znaczy to bynajmniej, aby Czechosłowacja dziś osiągać miała gorsze rezultaty. Rozwój sportu u nas jest tak powszechny, że dziś już niema w mojej ojczyźnie ani jednej wioski, nawet w zapadłych zakątkach górskich, gdzie młodzież po codziennej pracy nie uprawiałaby tego lub innego sportu. Pod względem powszechności sportu stoimy więc bardzo dobrze.

— Czechosłowacja zawdzięcza ten rozwój sportu zapewne w wielkiej mierze „Sokołowi"?

— Tak jest. Sokół jest najstarszą instytucją sportową i kulturalną u nas i zasługi jego są wprost olbrzymie. Sokół stworzył u nas nie tylko zdrowie fizyczne, ale i moralne, wcielając w życie zasady harcerstwa na długo jeszcze przed jego powstaniem. W roku bieżącym cały kraj obchodzi uroczyście jubileusz Sokoła, połączony z setną rocznicą urodzin jego twórcy, Miloslava Tyrsza. Uroczystości te już się rozpoczęły, kulminacyjny zaś punkt ich przypada na lipiec, w czasie ogólnego zlotu sokolstwa słowiańskiego w którym wezmą również udział przedstawiciele Sokoła z Polski i Jugosławji. Uroczystości te będą wielką manifestacją słowiańskiej myśli sokolej, tej samej, która utworzyła naszą wielką organizację. Będą one jednocześnie manifestacją, oddającą hołd sokolstwu, które, krzewiąc kulturę ducha i ciała przyczyniło się w wielkim stopniu do odzyskania przez nasz naród niepodległości.

Oprócz Sokoła mamy i inne organizacje sportowe i turystyczne, wszystkie one jednak razem wzięte, nie posiadają tego znaczenia jakie posiada Sokół.

Sporty zimowe kwitną w Czechosłowacji, jako w kraju górskim Uprawiane są one wszędzie, gdzie są wysokości, a więc w Rudohorach, Korkonoszach, Beskidach, Wysokich Tatrach, Połonińskich Karpatach, Sumawie, Karpatach. etc. i wszędzie, oczywiście, łączą w sobie pierwiastek turystyczny z pierwiastkiem sportowym.

Ruch sportowy w Czechosłowacji posiada swoje ciekawe psychologiczne przyczyny, dla oświetlenia których należy sięgnąć nieco wstecz.

Jak wszędzie tak i w Czechosłowacji, młodzież była i jest tym elementem, który najgorliwiej zajmuje się sportem. Ale nie zawsze młodzież czeska chciała się nim zajmować. W epoce przedwojennej młodzież myślała mało o sporcie, przeciwnie, stroniła od niego, oddając się wybujałemu intelektualizmowi. Przeciętny student czeski nie zadawalał się słuchaniem wykładów na swoim fakultecie. Do zwyczajów ówczesnych należało również uczęszczanie na wykłady innych fakultetów, najczęściej z dziedziny filozofji i literatury. Oprócz tego młodzież skupiała się w towarzystwach i kółkach naukowych, w wolnych chwilach zaś uczęszczała pilnie do wielkich kawiarni, zaopatrzonych. zwyczajem czeskim, w setki czasopism i gazet krajowych i zagranicznych, które gorliwie wertowała. W tych warunkach sprawy niezwiązane z życiem umysłowem schodziły na dalszy plan.

Po wojnie pojęcia ulegały gruntownej zmianie. Ludność Czechosłowacji, zniszczona fizycznie przez warunki wojenne i niedożywianie, stanęła wobec widma degeneracji. W zdrowym z gruntu narodzie obudziło się uczucie reakcji. Znalazła ona swój wyraz w instynktownem dążeniu do rozwoju fizycznego. Od tej chwili (r 1922) rozpoczął się żywiołowy pęd w kierunku sportów. Odruch ten, popierany gorliwie przez wszystkie czynniki państwowe, doprowadził do powszechnego rozwoju sportów i turystyki, o którym wspomniałem poprzednio. Nie dotyczył on wyłącznie sfer inteligencji. Objął on nie mniej poważnie sfery pracujące fizycznie i dziś stał się wielką zdobyczą całego narodu, zdobyczą czechosłowackiej demokracji.

To właśnie uświadomienie sobie znaczenia rozwoju fizycznego obywateli dla rozwoju kulturalnego i umysłowego całego narodu, pozwoliło młodzieży naszej na zajęcie odpowiedniego stanowiska w świecie sportowym i kulturalnym.

— Czy nie sądzi Pan Minister, że ten żywiołowy pęd jest może zanadto jednostronny?

— Owszem. O ile dawniej obserwowaliśmy przerost kultury umysłowej na niekorzyść fizycznej, o tyle teraz obserwujemy zjawisko wręcz przeciwne. Nie sądzę jednak, aby to było groźne. Natura dąży zawsze do równowagi, przypuszczam też, że w niedługim czasie młodzież nasza znajdzie „złoty środek" i jej rozwój fizyczny będzie postępował równolegle z rozwojem umysłowym, co da najlepsze rezultaty.

— Jak wyglądają sprawy organizacyjne w zakresie czystej turystyki?

— Najpoważniejszą rolę odgrywa u nas Zjednoczenie Związków Turystycznych, skupiające w sobie prawie wszystkie poszczególne związki. Organizacja ta reprezentuje naszą turystykę na zewnątrz i dzięki niej doszedł do skutku cały szereg konwencyj turystycznych z sąsiedniemi krajami, między innemi z Polską, wyrażający się również w ułatwieniu ruchu granicznego w Tatrach, odbywającego się, jak wiadomo, bez paszportów, jedynie na zasadzie przepustek, otrzymanych przez członków polskich organizacyj turystycznych. Nasze zjednoczenie podjęło się jednocześnie znakowania dróg i ścieżek górskich, zorganizowało szereg własnych schronisk, zapewniło dla swych członków cały szereg zniżek taryfowych i komunikacyjnych oraz zniżek w hotelach, uruchomiło liczne linje autokarowe, a wreszcie wzięło na swoje barki sprawy konserwacyjne licznych zamków i zabytków historycznych.

— Czy rząd czechołowacki popiera turystykę zagraniczną u siebie?

— Bardzo silnie, i to nie tylko ze względów ekonomicznych, ale i z politycznych. Położenie geograficzne Czechosłowacji, leżącej w samym środku Europy, samo już zmusza turystów zagranicznych do zwiedzania naszego kraju. Rząd stara się zwiedzanie to ułatwić, wychodząc ze słusznego założenia, że nic tak nie popularyzuje kraju, jak dokładne jego poznanie.

Większość zatargów międzynarodowych wynika z niedokładnej znajomości wzajemnej. Wzajemne poznanie usuwa wzajemną nieufność i wzajemną obawę jednego narodu przed drugim. A obawa ta jest jednym z najgorszych czynników, jeżeli chodzi o dobre pożycie sąsiedzkie i pokój.

Turystyka jest jednym z najważniejszych czynników wszechświatowej pacyfikacji i dlatego kładziemy na nią ogromny nacisk.

— Jakie jest zdanie Pana Ministra o turystyce polsko-czechosłowackiej?

— W naszych wzajemnych stosunkach jest ona potrzebniejsza niż w stosunkach z jakimkolwiek innym narodem. Otwarcie mówiąc

— nie znamy się wcale. A przecież ani my nie przyszliśmy do naszego kraju wczoraj, ani Wy. Żyjemy o miedzę od siebie od całych wieków, a tak mało wiemy o sobie. Stąd powstają nieraz nieporozumienia, które, jak zaznaczyłem, usunąć zdoła najlepiej tylko wzajemne poznanie się, t. zn. wzajemne rozbudzenie zaufania. Nasze drobne zatargi nic nie znaczą. Tysiąc kilometrów wspólnej granicy, setki wspólnych interesów i wieki sąsiedztwa — oto co posiada decydujące znaczenie dla naszych stosunków, nie zaś drobne epizody, tak łatwe do zlikwidowania przy dobrych chęciach. Poznajmy się lepiej, a ocenimy się lepiej wzajemnie, a przedewszystkiem traktujmy się wzajemnie z zaufaniem, jak równi równych. Stosujmy zawsze zdrową chłopską zasadę: „Nie czyń sąsiadowi tego, czego nie chcesz, aby sąsiad tobie czynił".

W tych warunkach turystyka ma tutaj do spełnienia wprost dziejowe zadanie!".

Na tem kończymy wywiad, i żegnamy naszego rozmówcę, dziękując za żywe i światłe uwagi.

* * *

Nie jest przyjętem wypowiadania uwag o wywiadzie. Normalnie biorąc za wywiad odpowiada ten, który go udziela. My jednak, tym razem, musimy odstąpić od tej zasady i zaznaczyć, że myśl przewodnia p. ministra Girsy w zupełności odpowiada naszym poglądom na polityczne cele turystyki. Wielkie jej znaczenie pacyfikacyjne nie jest jeszcze dość szeroko znane naszemu społeczeństwu, będziemy też uważali za wielki sukces z naszej strony, jeżeli uda nam się tę stronę zagadnienia turystycznego należycie spopularyzować zarówno wśród naszego, jak wśród obcego społeczeństwa.

A nic nie spopularyzuje chyba tej myśli wyraźniej, jak mądre słowa p. ministra Girsy.

W.

Czechosłowacja jako teren turystyczny

Czechosłowacja zajmuje w rzędzie państw środkowej Europy jedno z najciekawszych miejsc, jeżeli chodzi o walory turystyczne i z roku na rok ściąga coraz większą ilość zagranicznych turystów.

Jako kraj wybitnie górzysty, szczególnie ciekawie przedstawia się Czechosłowacja dla zwolenników turystyki górskiej, co nie oznacza jednak, że zwolennicy innych rodzajów turystyki nie znajdą tam bardzo ciekawych objektów. Turystyka górska posiada tutaj cały szereg doskonałych środków pomocniczych, jak znakowane drogi i ścieżki, ułatwienia komunikacyjne, wielką ilość dobrych schronisk, liczne hotele, etc. Z pośród gór Czechosłowacji najatrakcyjniej przedstawiają się Wysokie Tatry (2500 m.) o licznych jeziorach górskich, dalej Góry Olbrzymie (Korkonosze), Las Czeski (Sumava), Krusne Hory, Vysoky Jesenik, Beskidy, oraz Karpaty.

W górach tych kwitnie turystyka tak letnia jak zimowa, oraz sporty zimowe.

Niezwykle ciekawie przedstawia się poziemny świat Czechosłowacji. W Karście Morawskim w okolicy Brna znajdujemy cały system grot i jezior podziemnych. To samo zjawisko spotykamy w Karście Słowackim, koło miasta Liptowsky, Swäty, Mikulas oraz koło miasta Plesivca, przy granicy węgierskiej. Z pomiędzy grot cieszy się europejską sławą grota lodowa koło Dobsiny, w okolicy zwanej „Czeskim Rajem".

Również europejską sławę posiadają labirynty skalne, jak „Ściany Cieszyńskie", oraz okolice znajdujące się przy ujściu Łaby z granic Czechosłowacji.

Pod względem pomników historycznych, jest Czechosłowacja również jednym z najbardziej interesujących krajów Europy. Należy tu wymienić przedewszystkiem starożytną Pragę z jej budowlami, sięgającemi średniowiecza i licznemi pamiątkami 30-o letniej wojny, pięknie położoną na wysokim brzegu Wełtawy i szczycącą się posiadaniem pierwszego uniwersytetu w Europie Środkowej. Praga, jako starożytne środowisko kulturalne, zachowała moc pamiątek i dokumentów.

Z innych miast historycznych zasługują na wymienienie: Kutna Hora, Tabor, Plzen, Brno, Olomouc, Bratislava etc.

Wielka ilość zamków średniowiecznych, rozsianych po górach i nieraz doskonale zachowanych, świadczy o żywym procesie historycznym, który się rozgrywał na ziemiach dzisiejszej Rzeczypospolitej.

Uprzemysłowienie Czechosłowacji stanowi nie mniej atrakcyjny moment dla cudzoziemców. Kopalnie węgla kamiennego i brunatnego, przemys metalowy, włókienniczy, cukrowy, maszynowy, rolnictwo, ogrodnictwo, uprawa chmielu — oto najciekawsze szczegóły, interesujące turystę - przemysłowca, który przytem zawsze zwiedza jedyne w swoim rodzaju curiosum — miasteczko Zlin, siedzibę słynnych zakładów obuwianych Bati.

Słynne na cały świat są kąpieliska i uzdrowiska Czechosłowacji, jak Karlovy Vary, Marjanske Lazne, Franciskovy Lazne, Jachymov, Piestany, Trencinske Teplice etc.

Praga w zimowej szacie.

Zima w Czeskim Lesie.

Michał Budny.

Na Lazurowym Brzegu.

(Korespondencja własna z Juan-les-Pins).

Zaprawdę, powiadam wam, nie przyjeżdżajcie tu jeżeli nie możecie tu pozostać dłużej, lub, conajmniej — jeżeli nie możecie znów tu kiedyś powrócić! Lazurowy Brzeg ma to do siebie, że potrafi obrzydzić wszystkie inne kraje, których uroki zbledną wam przy tej nieporównanej tęczy barw, w jakich skąpana jest cała Riviera.

Istotnie, żaden zakątek świata nie da się porównać z tem promienistem wybrzeżem, na którem leniwie rozpostarły się, niby perły niedbale rozrzuconej kolji na kwiecistym dywanie, czarujące miasta: Nicea, Cannes, St. Raphaël, Monaco, Monte-Carlo, Mentona — a obok nich, w pośród powodzi kwiatów, palm, araukaryj i oliwek — ich młodsze siostrzyce — Beaulieu, Grasse, S-te Maxime, Juan les Pins, i tyle innych!

* * *

Olbrzymi, dymiący smok P. L. M-u, czyli „rapide" prywatnego konsorcjum kolejowego „Paris-Lyon-Méditerranaée", zatoczył parabolę i wpada na perony. Przez chwilę zda się, że siłą wściekłego rozpędu przeleci dalej, ale jakaś potężna siła łagodnie osadza długi szereg pulmanów na miejscu.

— „Juan les Pins! Arrêt deux minutes!".

Smok zamarł na sekundę w bezruchu przed małą stacyjką. Długi rząd nachylonych na zakręcie wagonów, koło których biega w pośpiechu garstka osób. To ci, którzy przyjechali i ci, którzy za chwilę odjadą, którzy za chwilę „umrą trochę"...

Gwizdek. Ochrypły ryk potwora, syk kontrpary i zamarły wąż wagonów drga i sunie cicho, wolniutko. Konduktorzy trzaskają drzwiczkami i wskazują na stopnie. Za sekundę pociąg ginie pod zarośniętym zielenią kamiennym wiaduktem. Stacyjka opustoszała.

* * *

Jesteśmy w Juan les Pins, uroczym zakątku Rivivery, który niezbadane kaprysy mody zamieniły na najwytworniejszą obecnie plażę Lazurowego Wybrzeża i który w ciągu paru zaledwie lat przeobraził się w jedno z najbardziej luksusowych i błyskotliwych kąpielisk Francji.

Zwłaszcza ostatni sezon letni był wyjątkowo udany. Dochodziło do tego, że w braku wolnych pokoi, odstępowano gościom hamaki, rozwieszane wśród sosen i palm, po 12 i 15 franków za noc. Czyż nie jest to wprost śmiesznie niską ceną za „numer", mający sto tysięcy mrugających gwiazd zamiast zakopconego sufitu, a zamiast malowanych tapet — żywe ściany z zieleni? To też popyt na owe hamaki był ogromny i często w ciepłe noce lipcowe poszumy palm i cyprysów mieszały się z sennem pochrapywaniem strudzonych gentlemanów, wytwarzając dziwnie rzewną melodję — melodję przyszłej chwały Juan les Pins!

Teraz wszystko tu odpoczywa, spoczywając na dobrze zasłużonych laurach. Pogoda dopisuje znakomicie, ale publiczgających punkcików, odbijających się w wodzie, i przerywanych w nierównych ności niewiele, i dopiero na styczeń należy się spodziewać większego zjazdu. Obecnie zarówno na plaży, jak na kilku, ważniejszych ulicach, raczej puste. Zato nigdy nie brak ekscentrycznych, utlenionych amerykanek od lat 17 do 70, paradujących w długich, bufiastych flanelowych spodniach, jaskrawych trykotach bez rękawów, z apaszką na szyi i nieodłączonym, kudłatym pieskiem na smyczy. Na plaży gromadka rozkosznej dzieciarni odbywa lekcję „culture physique", pod kierunkiem znanego przez wszystkich prof. Thireaut. Młodzież i starsi wygrzewają się na piasku, lub pluskają się w morzu. W Juan bowiem kąpać się można cały rok, zachowując w porze zimowej pewne środki ostrożności, aby się nie przeziębić. Przedewszystkiem należy bardzo ściśle przestrzegać godzin, gdyż między 10 a 1 jest naprawdę gorąco i wprost wierzyć się nie chce, że to gdzieindziej „prawdziwy" grudzień, zato zaraz po zachodzie słońca temperatura spada gwałtownie na dół i daje się odczuwać przejmujący chłód. To też piękne najady plażowe muszą, nolen -volens, zaraz po powrocie z plaży zamieniać trykociki kąpielowe na ciepłe futra — pod grozą narażenia się na brzydką grypę.

* * *

Najpiękniejszem jest bodaj Juan les Pins wieczorem. Dziwny czar bije od całej maleńkiej zatoczki, okolonej z jednej strony cyplem Cap d'Antibes, ze szczytu którego miga regularnie co kilka ułamków sekundy długi snop świetlny latarni morskiej Goroupe, z drugiej strony, zasłoniętej delikatnym konturem ciemno zarysowujących się na szarem tle nieba wzgórz Esterelu. Po bezdennej, bezkresnej, czarnej otchłani morza błądzi kilka ogników. To łodzie rybackie.

Zato na wybrzeżu o zmroku ukazuje się oczom ludzkim istna feerja, istny karnawał zaczarowanych świateł i błyskawic, ustawionych w długie rzędy miodstępach kolorowemi „neonami" reklam. Wzdłuż szosy, położonej nad samym brzegiem morza, przemykają bezszelestnie auta, niby mknące w ciemność punkty świetlne, niby wilcze oczy, które od czasu do cza u na zakrętach wyciągają swe długie macki reflektorów i krzyżują się na tle nieba, jak błyszczące klingi, złożone do pojedynku.

* * *

Piękna jest natura w Juan les Pins, tak piękna, że doprawdy szkoda, że dnie tak krótkie. Chciałoby się godzinami całemi wchłaniać w siebie te nieporównane szafirowe refleksy toni morskiej, wpatrywać się w wyginające się grzywy bałwanów, rozbijające się w iskry o czerwone okruchy skał—a wyżej, ileż odcieni: smukłe pnie palm, tonące w swych zielonych pióropuszach, cyprysy, agawy, araukarje, kolczaste kaktusy, niby złośliwe karły, które przykucnęły na zboczu skały i pękają ze złości, że wokoło nich tak cudnie. A w tem wszystkiem jakoś śmiesznie trochę wyglądają kępki zwyczajnych, bezpretensjonalnych sosen, jakby tylko poto tu rosnących, aby usprawiedliwić nazwę Juan les Pins.

Najwspanialsze jednak i bezkonkurencyjne jest morze, które szumi swą pieśń bez końca, monotonną, a ciągle inną i nową.—Grzebienie fal, wyrosłe niespodziewanie i nie wiadomo skąd, wznoszą się, grzbiet wody chwilę wisi, gnie się, zanim się załamie, poczem przez dziesiątek metrów pokrywa się koronką białej piany i z hukiem przewala się i kłębi — woda prze teraz płasko, szybko, po wygładzonym, mokrym piasku, coraz to wolniej, aż w końcu liże pokornie cieniutkiemi języczkami ziemię i — zapieniona ze wstydu nad swą własną bezsilnością, ucieka wstecz, aby czemprędzej skryć się pod nową, dumnie nadbiegającą falę...

Morze gada - - -

Z Rosji.

NOWE LINJE W ROSJI.

Otwarta została komunikacja Moskwa — Saratow za pomocą 4 aparatów dziennie. Z wiosną planowane jest otwarcie linij: Saratow — Stalingrad—Astrachań — Gurjew. W sezonie letnim ma być uruchomiona linja Niżnij Nowgorod — Saratow — Astrachań. Linję tę obsługiwać mają wodnopłatowce.

ROSJA NA STOLE OBRAD MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI KOLEJOWEJ.

1 grudnia r. b. odbędzie się w Monachjum międzynarodowa konferencja kolejowa, która opracuje nowe wydanie taryfy na przewóz osób, bagaży i przesyłek ekspresowych w komunikacji pomiędzy Sowietami, państwami bałtyckiemi i środkową Europą. Pozatem konferencja ta zajmie się usprawnieniem komunikacji europejsko - azjatyckiej przez Syberję w myśl uchwał konferencji odbytej w czerwcu r. b. w Tokjo.

Italja jako kraj zimowej turystyki i sportów

(Rozmowa z p. d-rem Antonio Menotti-Corvi, Attaché Handlowym Królewskiej Ambasady Italskiej w Warszawie i przedstawicielem E N I T U).

J. E. hr. Luigi Vanutelli - Rey, Ambasador J. Kr. M. Króla Italji w Warszawie.

„Wiadomościom Turystycznym"

Vanutelli Rey

Mało jest krajów tak słonecznych jak Italja i mało jest dyplomatów tak słonecznie miłych jak dr. Mennoti - Corvi. Z jego dobrej i uprzejmej twarzy nie schodzi uśmiech, a zainteresowanie, jakie okazuje każdej sprawie i zawsze głęboka znajomość ostatniego przedmiotu czynią każdą rozmowę z nim ciekawą i przyjemną.

I jeszcze jedno, szczególnie ważne dla polskiego dziennikarza: Dr. Mennotti-Corvi mówi po polsku! I to jak! O tem, że jest on najlepszym polonistą z pomiędzy całego korpusu dyplomatycznego akredytowanego w Polsce, niema oczywiście co mówić. Ciekawszem będzie, że może niejednemu Polakowi mógłby on z powodzeniem dać lekcję języka polskiego. Dr. Menotti-Corvi nie tylko mówi dobrze, ale przyswoił cobie świetnie akcent i... prawidłowo używa przysłów polskich. Dlatego rozmowa z nim jest nietylko interesująca, ale i łatwa.

Sprawami turystyki interesuje się szczególnie. Nie tylko dlatego, że wciąż ma do czynienia ze sprawami takiego olbrzyma, jakim jest Enit, ale dlatego, że sam jest zawołanym turystą.

Czytelnikom „Wiadomości Turystycznych", którzy pragną poznać Italję i poznawszy ją nigdy o niej nie zapomną —

Warszawa, 5-12-1931-X

A. Menotti-Corvi

To też na zapytanie nasze o stanie zimowego sezonu w ciepłej Italji, odpowiada z punktu:

— Co ciepłej? Czy panu się zdaje, że w Italji wszędzie jest ciepło w zimie? Czy pan nie wie, że u nas można zmarznąć nie gorzej niż na Syberji, i dlatego Italja posiada tak wysoko stojące sporty zimowe?

— Zdawało mi się, że sława Italji polega na jej cieple i słońcu...

— O słońcu nie mówię. Owszem mamy go pod dostatkiem, co się jednak tyczy ciepła... Widzi pan, to jest tak: uda się pan od Medjolanu na wschód — będzie panu ciepło, uda się pan na zachód — będzie panu gorąco, na południe— temperatura dobrej wiosny, ale na północ — zabieraj pan narty, saneczki, bobsleja, kije do golfa, uprząż do skikjöringu, a nadewszystko ciepłe wełniane swetry. Zmarźnie pan, powiadam panu, że nie daj Boże!

Ale powróćmy do tematu. Interesują pana sporty zimowe w Italji?

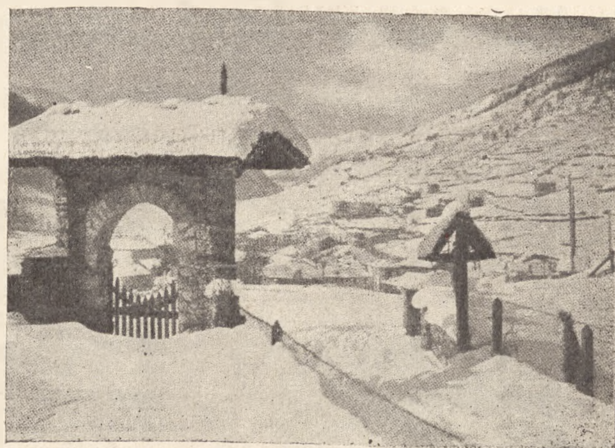
— Oczywiście!

— Nasz rozpęd w kierunku zimowych sportów jest jeszcze względnie młody. Wszystkiego jakieś 30 lat liczy on sobie, ale... sporty zimowe w innych krajach również nie są starsze. Najintensywniej rozwinęła się ta dziedzina po wojnie, a energja z jaką zabrano się do spraw organizacyjnych dokonała, że znajdujemy się obecnie w pierwszym szeregu państw o sportach zimowych.

Rozumie się, kwitną one przeważnie w górach. Nasze stacje zimowe w Alpach urządzone są według wszelkich wymagań nowoczesnego komfortu sportowego. Courmayeur, Valtournanche, Gressoney — oto piemonckie stacje, położone w najbliższem sąsiedztwie Mont Blanc, Monte Rosa i Cervin. W Lombardji, niedaleko słynnego uzdrowiska Stresa, znajduje się zimowa stacja klimatycz-

Narciarze w Cortina d'Ampezzo.

Ponte di Legno w śniegu.

na Mottarone oraz miejscowości: Ponte di Legno, przełęcz Presolana, Schilparo, przełęcz de l'Aprica, Bormio, Livigno. Wenecja Trydencka posiada ustaloną sławę jako teren sportów zimowych, w Dolomitach, tych najwięcej interesujących górach Europy, położona jest słynna Cortina d'Ampezzo. Ta ostatnia miejscowość jest najpopularniejsza ze wszystkich dzięki wielkiemu programowi sportowemu, jaki posiada co sezon. Ale Wenecja Trydencka posiada jeszcze wiele innych miejscowości zimowych: płaskowzgórze Renon, Mendola koło Bolzano, San Vigilio i Avelengo, słynne stacje zimowe w okolicach Meranu, Val Gardena, la Pusteria, Val di Fassa, Vipeteno, Colle Isarco, Barssanone, San Martino do Castrozza, Predazzo, Paganella, płaskowzgórza Lavarone, Folgaria, Madonna di Campiglio, Giudicare... Gdzie znajdują się, pytam pana, więcej atrakcyjne stacje zimowe? Albo Tarvisio! Wysiada pan ze sleepingu na samej granicy austrjackiej i już jest pan w śniegu. Tylko narty przypasać i jazda w pole!

Oprócz alpejskich stacyj posiadamy również wielką ich ilość w Apeninach. Nie są one wprawdzie urządzone z takim przepychem, jak w Alpach, ale posiadają inne zalety: malowniczość gór i łatwość wejścia na szczyty i zbocza. W okolicy tej, od samej Ligurji do Kalabrji rozrzucone są: Abetone, Roccaruso, Pescoconstanzo, Ovindoli, Rivisondoli w Abruzzach.

Ogromną zaletą wszystkich naszych stacyj klimatycznych zimowych jest bliskość ich położenia w stosunku do wielkich centrów. Z Turynu dostaniemy się w ciągu kilku godzin do stacyj piemonckich, z Medjolanu do lombardzkich, z Wenecji do trydenckich. Tarvisio oddalone jest o 5 godzin jazdy od Trjestu, Boscolungo—Abetone posiada doskonałe i szybkie połączenie z Florencją, Roccaraso, Rivisondoli i Ovindoli położone są w pobliżu Rzymu.

— A same sporty zimowe?

— Kwitną one wszędzie gdzie jest śnieg. Ostatnio głośne są w Europie międzynarodowe zawody sportowe w Cortina d'Ampezzo, miejscowości, która z roku na rok staje się modniejszą w świecie sportowym, dzięki nieporównanym zaletom terenowym, atmosferycznym i śnieżnym. Cortina d'Ampezzo stanie się w krótkim czasie drugiem St. Moritz.

Tu rozmówca nasz zamyślił się.

— Chciałby pan doktór zapewne być teraz wśród śnieżnych szczytów Italji — zapytuję, śledząc za wzrokiem jego, błądzącym po mapie.

— Rozumie się, odparł żywo, jakkolwiek i w Polsce zima jest piękna. *V.*

W Dolomitach.

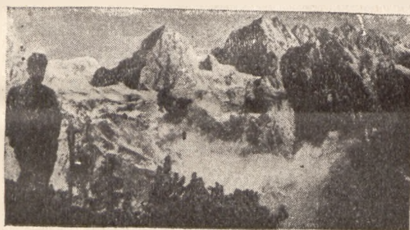

Współczesna turystyka w Jugosławji.

(Rozmowa z J. E. Branko Lazarevicem Ministrem Pełnomocnym i Posłem Nadzwyczajnym Królestwa Jugosławji w Warszawie).

Jugosławja wchodzi dopiero do „rodziny turystycznej". Jest to najmłodszy w Europie kraj turystyczny, którego walory przyrodnicze i pamiątkowe w obecnej chwili przewyższają jeszcze elementy organizacyjne, oraz to, co powszechnie nazywamy „kulturą turystyczną", t. j. wiekowe wyrobienie pod tym względem, jakie posiada np. Szwajcarja, Włochy i Francja.

Nie znaczy to jednak wcale, aby Jugosławja nie miała w turystyce wszechświatowej odgrywać doniosłej roli. Rola ta wcześniej czy później musi przypaść w udziale Jugosławji, zarówno ze względu na jej walory, jak i z powodu usilnych dążeń wykazywanych przez rząd Jugosłowiański w kierunku „uturystycznienia" kraju.

W Alpach Julijskich.

Te właśnie dążności organizacyjne stanowią bardzo interesujący temat, o którego oświetlenie prosiliśmy p. ministra Branka Lazarevica.

* * *

Pan minister przyjmuje nas w towarzystwie attaché prasowego poselstwa, p. Maresa w swoim pięknym gabinecie w Alei Ujazdowskiej. Po krótkiem przywitaniu przystępujemy odrazu do interesujących nas kwestyj i już z pierwszych słów naszego rozmówcy uderza nas nie tylko doskonała znajomość tematu, ale głębokie zrozumienie dla spraw turystyki. Pierwsze zdanie, wypowiedziane przez p. ministra już brzmi rewelacyjnie:

— W roku 1921 zwiedziło Jugosławję 30.000 turystów, w ostatnim zaś 400.000. Liczba Polaków, którzy odwiedzili nasz kraj wzrosła w tym okresie z 300 do 7.000. Ilość hoteli powiększyła się dziesięciokrotnie, a budowa szos posunęła się tak dalece, że dziś posiadamy już doskonałą sieć, łączącą Dalmację, Czarnogórę i Południową Serbję. Jak pan widzi, pracujemy.

„Turystyka jest kategorycznym imperatywem wzajemnego poznania się narodów.
Poznanie wzajemne, polityczne, kulturalne i ekonomiczne nastąpi automatycznie przez rozwój turystyki"

Branko Lazarević!

J. E. Minister Pełnomocny i Poseł Nadzwyczajny w Królestwie Jugosławji w Warszawie.

— Kto kieruje sprawami turystycznemi Jugosławji?

— Praca podzielona została między trzy urzędy: ministerstwo komunikacji objęło techniczną stronę, wydział turystyczny ministerstwa handlu i przemysłu — organizacyjną, centralne biuro prasowe prezydjum rady ministrów objęło czynności związane z propagandą.

— Czy obecny kryzys gospodarczy bardzo dał się odczuć turystyce Jugosławji?

Tutaj następuje druga sensacja.

— Nasza turystyka nie odczuwa wcale kryzysu gospodarczego! Frekwencja w sezonie tegorocznym wykazała ten sam wzrost, jaki obserwowaliśmy w roku ubiegłym, pomimo europejskiego kryzysu i pomimo wystawy paryskiej, która odciągnęła wielką ilość turystów wszystkim krajom. Dalszym dowodem naszego rozwoju turystyki może być chociażby tylko fakt, że nasze hotele nie przechodzą wcale kryzysu, odczuwanego w całej Europie.

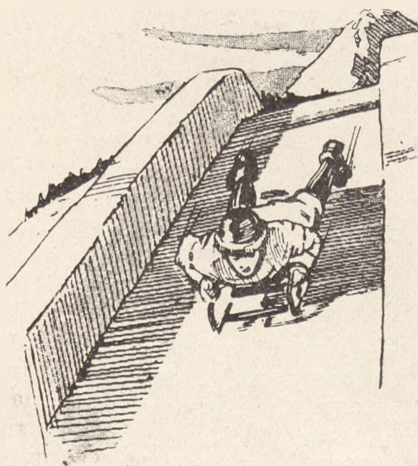
— Czemu przypisuje pan minister ten doskonały stan?

Sarajevo

— Przedewszystkiem temu, że Jugosławja naprawdę podoba się turystom, następnie zaś wielkim zniżkom, jakie u nas udzielane są przyjezdnym. W obecnym sezonie zimowym np. każdy zagraniczny turysta otrzymuje w drodze powrotnej bezpłatny przejazd do granicy jugosłowiańskiej. Innemi słowy — 50% zniżki kolejowej. Również, za naciskiem sfer rządowych, hotele nasze obniżyły w sezonie zimowym swoje i tak niskie ceny jeszcze o 30%. Przyjąwszy pod uwagę jeszcze taniość utrzymania, atakujemy obecny kryzys z najczulszej jego strony...

— Wspomina pan minister o zimie. Jak przedstawia się ona w Jugosławji?

— Nasza zima nad Adrjatykiem podobna jest do zimy na francuskiej Rivierze. Temperatura od 10

— To znaczy, że Jugosławja nie

do 30 stopni, słońce, palmy.... Właściwie jest to wiosna, jeżeli porównamy ją z polską zimą.

zna wcale sportów zimowych?

— Wprost przeciwnie. Narciarstwo i saneczki rozwijają się u nas doskonale. Nasze sporty zimowe kwitną w Słowenji. Okolice Bledu i Ljubljany, t. zn. Alpy Julijskie, stanowią jeden z najdoskonalszych terenów narciarskich Europy.

— Jakie miejscowości uważa pan minister za najciekawsze dla turysty w Jugosławji?

— Oprócz miejscowości kąpielowych nad Adrjatykiem, do najciekawszych należy dolina rzeki Radicy, posiadająca około 40 starożytnych klasztorów, będących ciekawemi zabytkami z okresu od 11 do 14 wieku, dalej jeziora Plitvickie, składające się z grupy 16 jezior, kaskadowo spadających jedno w drugie ze znacznych wysokości, dochodzących nieraz do 50 metrów, poza tem cały szereg miejscowości w górach, na wysokości ponad 2000 m., dalej pełne uroku puszcze Bośnji i Hercogowiny.

— A miasta?

— Posiadają one swój odrębny urok, łącząc barwy orjentalne z kulturą Europy. Nasz Zagreb jest metropolją kultury słowiańskiej na Bałkanach, Susak, niegdyś stanowiący przedmieście Rjeki, dziś, jako samodzielne miasto odgrywa wybitną rolę jako port handlowy, Maribor, punkt wypadowy dla turystyki po obu brzegach Drawy, zwany dla swego klimatu „jugosłowiańskim Meranem", Celje, miasto założone jeszcze przez Cezara Klaudjusza, Jajce z wodospadem Plivy o wysokości 30 m., Sarajevo, typowe miasto wschodu, barwne i ruchliwe, miasto historyczne, Beograd, nasza stolica, jedno z najpiękniej położonych miast na świecie, centrum kultury serbskiej, posiadające wielką skarbnicę pamiątek historycznych, odnoszących się do naszej walki o wolność, Gradsko, słynne obecnie z prac wykopaliskowych nad odkopaniem miasta Stobi, dawnej stolicy rzymskiej prowincji Macedonja II, Peć, najstarsza siedziba serbskiego patrjarchatu prawosławnego z wspaniałą katedrą i wiele, wiele innych.

Dla przybysza z zachodinej Europy miasta nasze posiadają nieprzebrane skarby kolorytu.

— Jaki jest stosunek Jugosławji do turystów—Polaków?

— Lepszego nie można sobie wyobrazić. Polacy cieszą się u nas prawdziwą sympatją. Łączy nas z pańskimi rodakami podobieństwo temperamentów i charakterów, łatwość wzajemnego zrozumienia, oraz sentyment wspólnej niedoli minionych lat. Że zaś Polacy czują się u nas dobrze, dowodzi tego nie tylko wzmagająca się z roku na rok frekwencja, ale i to, że chętnie zakładają u nas swoje placówki przmysłowe. Na wyspie Solta istnieje Dom Polski, w Havrze budowany jest obecnie wielki polski hotel.

Łączność duchowa naszych narodów zostaje obecnie podkreślona przez budowę pomnika marszałka Piłsudskiego, wznoszonego staraniem polsko - jugosłowiańskiego komitetu, któremu przewodniczy prof. Hilarowicz.

— Sądzi pan minister, że turystyka odegrała w tem zbliżeniu jakąś rolę?

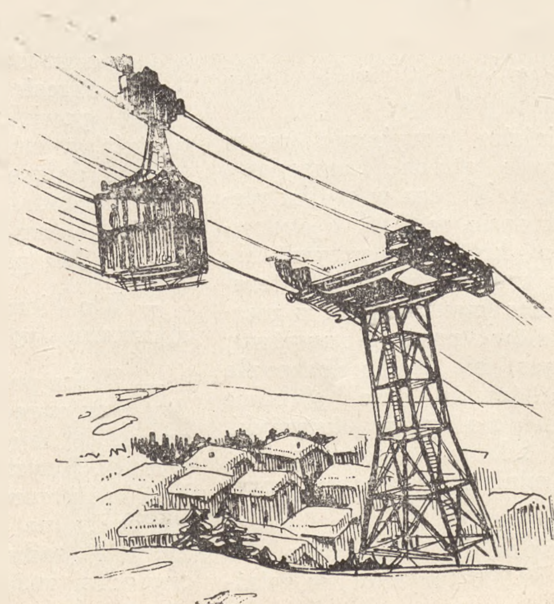
— Ogromną! Turystyka współczesna nie jest przecież tylko potrzebą lub przyjemnością jednostek. Jest ona kategorycznym imperatywem wzajemnego poznania się narodów. Dla narodów oddzielonych przez historję, turystyka jest najważniejszym czynnikiem zbliżenia. Poznanie wzajemne, polityczne, kulturalne i ekonomiczne nastąpi automatycznie przez rozwój turystyki.

Na tem kończymy interesującą rozmowę. Żegnamy p. ministra, oraz towarzyszącego mu sympatycznego attaché prasowego poselstwa, p. Vlastimira Maresa, którego zasługi na polu wzajemnego zbliżenia są również niemałe.

Przy pożegnalnym uścisku dłoni p. minister mówi:

— Dziękuje „Wiadomościom Turystycznym" za zainteresowanie, okazane mojej ojczyźnie.

V.

Zima turystyczna w Szwajcarji

(rozmowa z J. E. p. Hansem de Segesser-Brunneg, Ministrem Pełnomocnym i Posłem Nadzwyczajnym Konfederacji Szwajcarskiej w Warszawie).

Pojęcie zimy sportowej i turystycznej kojarzy się w umyśle każdego europejczyka ze Szwajcarją, tym klasycznym krajem turystyki, opierającym swój byt gospodarczy na turyście i sportowcu. Że tak jest, niema w tem nic dziwnego, cóż bowiem może być piękniejsze dla zimowego turysty jak szczyty śnieżnych Alp, doliny, poprzerzynane wartkiemi strumieniami, nad któremi, niby zabawki dziecinne, przerzucone ręką ludzką, kołyszą się lekkie mosty, nad zbocza gór, nęcące narciarza i bobslejistę...

Dzięki swemu centralnemu położeniu w Europie, Szwajcarja już pod względem geograficznym stanowi ośrodek europejskiej turystyki. Jeżeli dodać do tego wielowiekową kulturę turystyczną Szwajcarów, która wytworzyła niezliczoną ilość ośrodków turystycznych i nadała im wszelkie cechy prawdziwie komfortowych miejsc wypoczynkowych, jeżeli wspomnieć jeszcze o atmosferze prawdziwej wolności, jaką odczuwa każdy cudzoziemiec w kraju Szwajcarów, którzy nigdy nikomu nie podlegali i nigdy nikogo nie gnębili, jeżeli poznać bodaj pobieżnie nawskroś uczciwych, pracowitych, inteligentnych i wesołych mieszkańców — nie będzie nikogo dziwiło, że kraj ten uznany został przez cały świat za cel turystyki, tak letniej, jak zimowej.

Na świecie sroży się kryzys. Ludziska, o ile mogą, nie ruszają się z domów... Jak wygląda wobec tego Szwajcarja ze swoim przemysłem turystycznym?

Oto pytanie, na które usłyszeć pragnęliśmy odpowiedź z ust najbardziej w Polsce kompetentnych, z ust doświadczonego dyplomaty, p. Hansa de Segesser-Brunnega, Ministra Pełnomocnego i Posła Nadzwyczajnego Konfederacji Szwajcarskiej.

Wysłannik naszej redakcji, jako przedstawiciel fachowego pisma turystycznego, miał niezwykle łatwy dostęp do p. ministra, który z całą uprzejmością udzielił mu kilku cennych uwag:

— Sezon letni w roku bieżącym zawiódł nasz przemysł turystyczny. Kryzys, panujący w całym świecie, zmniejszył liczbę przyjezdnych do Szwajcarji, których, główny kontyngent składa się, jak

„Przemysł turystyczny Szwajcarji nie przestaje pracować nad dalszym swoim rozwojem..."

wiadomo, z Anglików, Francuzów, Niemców, Włochów, Czechosłowaków i Polaków. Nie sądzę, aby sezon zimowy miał być znacznie lepszy od letniego, jakkolwiek znajdzie się zepewne wiele ludzi, dla których Szwajcarja w zimie stanowi większą atrakcję niż w lecie.

Nasze stacje zimowe, jak Davos i St. Moritz, że wymienię tylko te dwie w pierwszym rzędzie, cieszą się światową sławą, a już sam wielki międzynarodowy sezon sportowy w St. Moritz, stanowi niebylejaką atrakcję dla turystów całego świata. Istotnie, program jego zapowiada w roku bieżącym atrakcje sportowe pierwszej klasy, jak międzynarodowy turniej hokeja na lodzie, międzynarodowe konkursy skoków na skoczni Olympia, wielki tydzień międzynarodowy bobslejów i saneczek, międzynarodowe wyścigi konne na jeziorze St. Moritz, pozatem Grand International na torze Cresta Run, największym w Europie, wreszcie również międzynarodowe wyścigi narciarskie.

Sądzę, że program ten przedstawia się dość atrakcyjnie, nie mówiąc o tem, że cały szereg innych miejscowości również starannie przygotował się na sezon zimowy. Arosa, Montreaux, Engelberg, Montana - Vermala, Pontresina, Wengen i Zermatt, również mają swoich zwolenników, którzy rok rocznie odwiedzają te urocze miejscowości.

— Czy kryzys odbił się na stanie prac inwestycyjnych w dziedzinie kolejnictwa i urządzeń turystycznych?

— Nie. Praca u nas w tym kierunku idzie normalnie. Elektryfikacja nielicznych parowych linji kolejowych posuwa się bez przerwy i wkrótce już para i dym będą zjawiskami zupełnie nieznanemi na naszych kolejach. Przemysł turystyczny Szwajcarji uważa, że kryzys jest zjawiskiem przejściowem i nie zaprzestaje swych prac inwestycyjnych. Dlatego też postęp w tej dziedzinie ani na chwilę nie został w Szwajcarji zahamowany.

— Jak Szwajcarja przeciwdziała kryzysowi?

— Staramy się o możliwe udostępnienie przyjazdu cudzoziemcom przez wprowadzenie udogodnień połączeń komunikacyjnych, przez odpowiednią politykę wizową, przedewszystkiem zaś przez znaczną zniżkę cen, zastosowaną w hotelach, restauracjach, na kolejach państwowych, w zarządach uzdrowisk. Sądzę, że jest to najzdrowszy sposób walki z ujemnemi skutkami kryzysu.

— Na zakończenie pozwolę zadać sobie jedno pytanie panu ministrowi: które z miejscowości szwajcarskich uważa pan osobiście za najładniejsze?

Pan minister namyśla się przez chwilę.

— Dla mnie osobiście najpiękniejsze są miejscowości nie leżące zbyt wysoko. Tak między 800 i 2000 metrów: Graubünden, Berner Oberland, Zweissimen, oraz okolica zawarta między jez. Genewskiem i Oberland Montana, dalej St. Gothard, Engelberg i Engadine.

Na tem kończymy rozmowę, dziękując naszemu rozmówcy za ciekawe informacje. *V.*

Curling w Arosie.

Zima w Szwajcarji

(program imprez w grudniu i styczniu)

ADELBODEN.

Grudzień 1931 r.

20-go. Wyścig górski narciarski Fläckli-Boden. Konkursy slalomu.

27-go. Konkurs skoków na nartach.

Styczeń 1932 r.

9-go. Kilometre lance na nartach i slalom.

16—17-go. Konkurs narciarski i konkurs skoków.

23—24-go. Międzynarodowy konkurs hipiczny i skikjöring.

ANDERMATT.

Grudzień 1931 r.

20-go. Otwarcie zimowej linji kolejowej Andermatt-Nätschen.

Tydzień Świąteczny. Otwarcie nowej skoczni „Züri", konkursy.

Styczeń 1932 r.

17-go. Konkurs narciarski Centralnej Szwajcarji.

W ciągu sezonu: Mecze curlingu i hokeja, konkursy bobslejów, mecze strzeleckie.

AROSA.

Grudzień 1931 r.

6-go. Konkurs narciarski.

14-go. Otwarcie konkursów, organizowanych przez Club de Ski.

20-go. Konkurs hokeja na lodzie.

26-go. Konkurs łyżwiarski na Obersee.

27-go. Konkurs skoków z okazji otwarcia nowej skoczni w Plessur.

30-go. Pokaz sztucznej jazdy.

Styczeń 1932 r.

3-go. Pokaz łyżwiarski na ślizgawce w Inner-Arosa.

4—10-go. Konkurs międzynarodowy hokeja na lodzie (Coup d'Or d'Arosa).

8, 15, 29-go. Konkurs bobslejów dwuosobowych.

10-go. Zjazd z Hörnli.

17-go. Święto Ślizgawki w Inner-Arosa. Konkursy slalomu.

24-go. Konkursy hipiczne na Obersee.

25, 28-go. Mecze curlingowe.

31-go. Uroczystości łyżwiarskie na Obersee.

BAZYLEA.

Grudzień 1931 r.

3—4-go. Koncerty „Basler Gesangverein'u" w Katedrze. Bach oraz Missa Solemnis.

6-go. Koncert „Basler Liederkranz'u" w „La Grande Salle do Musique".

8-go. Koncert orkiestry kameralnej w Konserwatorjum.

13-go. Przedstawienie francuskie w sali Hans Huber.

13-go. Koncert w kościele św. Marcina.

20-go. Koncert chóru w Katedrze.

Styczeń 1932 r.

13-go. Recital fortepianowy M. Levy w sali Hans Huber.

16-go. Recital fortepianowy W. Backhausa w sali Hans Huber.

18-go. Recital fortepianowy M. Serkina w sali Hans Huber.

19—20-go. „The English Players" w sali Hans Huber.

20-go. Koncert orkiestry i chóru w „La Granda Salle de Musique". Oratorjum „Koniec Świata" A. Honneggera.

25-go. Recital Yvette Guilbert w sali Hans Huber.

BERN.

Grudzień 1931 r.

4-go. Koncert „Associacion de Musique de chambre de Berne" w sali „Soiler".

5-go. Doroczna uroczystość „Mannerchor".

6-go. Koncert w Katedrze. Soliści pp. Ilona Durigo (altówka), Stefi Geyer (skrzypce) i prof. Graf (organy).

Styczeń 1932 r.

12-go. Symfoniczny koncert popularny „Societe de Musique de Berne" w Kościele Francuskim.

23-go. Koncert „Lehrergesangverein'u" w Kasynie („Cztery pory roku" Haydna).

BRUENIG-HASLIBERG.

Grudzień 1931 r.

27-go. Wyścigi narciarskie.

31-go. Wyścigi narciarskie dla pań.

Styczeń 1932 r.

19-go. Wyścigi saneczkowe.

17-go. Wyścigi narciarskie na zboczach Pfauenberg. (Puhar V. V. B. H.).

31-go. Konkurs slalomu i skoków na nartach.

CAUX s/MONTEREU.

Grudzień 1931 r.

15-go. Otwarcie torów saneczkowych i ślizgawek.

Styczeń 1932 r.

2 i 23-go. Gymkhana na lodzie.

2-go. Wyścigi saneczkowe.

3-go. Wyścigi bobslejów.

9-go. Mecz curlingowy.

10-go. Konkursy narciarskie (slalom, skoki).

18-go. Uniwersytecki Szampionat Szwajcarji: bobsleje, hokej, ślizgawka.

18-go. Konkursy „Associacion Française de Patinage".

23-go. Skeleton. Challenge Grand National.

31-go. Mecz hokeja na lodzie.

CAUX s/MONT.

Grudzień 1931 r.

8-go. Mecz piłki nożnej Chaux-de-Fonds—Nordstern.

15-go. Koncert galowy towarzystwa „La Cecilienne".

Styczeń 1932 r.

24-go. Kunkurs łyżwiarski i narciarski, organizowany przez Ski-Club.

CHAUX - DE FONDS.

Grudzień 1931 r.

23-go. Konkursy bobslejów (Puhar hoteli: Beau Sejour, Eden, Royal, Carlton).

30-go. Gymkhana na lodzie. Wystawa łyżwiarska.

Styczeń 1932 r.

3-go. Konkurs narciarski (Puhar hotelu „Rhodania").

11, 29-go. Konkurs skikjöringowy (Puhary hoteli: Alpina, Savoy, Pas de l'Ours, Bristol).

18-go. Mecz curlingowy (Puhar hotelu „Du Golf").

DAVOS.

Grudzień 1931 r.

15-go. Otwarcie kolei Davos-Parsenn do Höhenweg. Konkurs narciarski w Parsenn. Wycieczka narciarska.

25-go. Międzynarodowy mecz hokeja na lodzie.

26-go. Mecz hokeja na lodzie Oxford — Davos (Puhar Aspang).

27—31. Międzynarodowy mecz hokeja na lodzie (Puhar Spengler i Hanseaten).

Styczeń 1932 r.

2-go. Konkurs skoków na skoczni w Nouveau Bolgen.

16—17-go. Święto na lodzie. Konkursy sztucznej jazdy oraz szybkości.

23—24-go. Konkursy narciarskie rejonu des Grisons.

Na torze bobslejowym w St. Moritz.

ENGELBERG.

Grudzień 1931 r.

6-go. Święto św. Mikołaja w schronisku narciarskiem na Trauboden.

24—28-go. Konkursy curlingowe.

25-go. Pasterka w kościele Klasztornym.

31-go. „Sunnyside Ski Race".

Styczeń 1932 r.

3-go. Konkursy skoków na skoczni w Titlis.

6-go. Konkursy skoków Jochpass.

9-go. Konkursy skoków na wysokość, ogr. przez Kurverein.

10 i 27-go. Gymkhana na lodzie.

13-go. Wyścigi narciarskie „No-Fall".

16-go. Wyścigi slalomu.

20-go. „Smith Clough Challenge Race".

26-go. Wyścigi narciarskie org. przez „Club de ski de Dames".

27-go. Wyścigi narciarskie pań (puhar p. G. S. Smith'a).

FLIMS I WALDHAUS-FLIMS.

Grudzień 1931 r.

27-go. Wyścigi jubileuszowe Club de ski de Flims oraz konkursy skoków na skoczni w Selva.

31-go. Sylwestrowski kunkurs slalomu.

Styczeń 1932 r.

27-go. Wyścigi narciarskie na zboczach Prau Sura. Puhar Grand Hotelu.

31-go. IV Święto Narciarskie (Selva).

FLUMS-FLUMSERBERG.

Grudzień 1931 r.

25—31-go. Konkurs skoków na skoczni w Schwammkopf. (Ski-Club Spitzmellen).

26-go. Konkurs Gwiazdkowy (puhar Elmer-Citro).

Styczeń 1932 r.

3-go. Wyścigi narciarskie dla pań org. przez Ski Club Suisse w Stelli-Gampredon. Konkurs Ski-Club Spitzmeilen.

10-go. Konkursy na zboczach (puhar Tannenheim-Oberberg). Wycieczka Ski-Club Spitzmeilen.

17-go. Konkursy na zboczach Flums-Kleinberg org. przez S.-C. Schöndalen. Wycieczka S.-C. Spitzmeilen na Prodalp Molseralp.

FRYBURG

Grudzień 1931 r.

13-go. Koncert abonametowy.

Styczeń 1932 r.

Konkursy łyżwiarskie org. przez „Club de Patinage".

GENEWA.

Grudzień 1931 r.

8-go. Victoria-Hall. Koncert abonamentowy pod dyr. Weingartnera.

8-go. Recital Magdaleny Grey.

10—17-go. Wystawa dokumentów, widoków i pamiątek z „l'Escalade de Geneve" w r. 1602.

11, 12, 13-go. Święto ludowe.

25-go. Recital skrzypcowy Gonsera.

28-go. „The English Players" w Grand Théatre.

GSTAAD.

Grudzień 1931 r.

20-go. Konkurs hokeja na lodzie.

25-go. Konkurs hokeja na lodzie (Cambridge University—Le Rosey, Gstaad).

27-go. Noworoczny konkurs skoków na nartach.

Styczeń 1932 r.

1-go. Pokaz sztucznej jazdy na ślizgawce.

9 i 10-go. Wyścigi skombinowane w Wospillen: zjazd i konkurs skoków na nartach (puhary: Royal Ainsley i Solley).

17-go. Konkurs hokeja na lodzie. Tailing Party. Mecz curlingowy (Gstaad Shield i Coupe-Addor).

KADNERSTEG.

Styczeń 1932 r.

2 i 3-go. Mecz curlingowy. (Coupe do Kandersteg).

9 i 10-go. Mecz curlingowy. (Coupe de Rohrbach).

10-go. Konkurs łyżwiarski (puhar Dean i Dawson, London).

16 i 17-go. Mecz curlingowy, nagroda Berner Handelsbank, Bern).

18—22-go. Konkurs curlingowy (George Lunn's Swiss Silver Curling Stones).

25—30-go. Mecz curlingowy (Frames Tours Ltd. Silver Shield).

W Davos.

LENZERHEIDE.

Styczeń 1932 r.

3-go. Otwarcie konkursów skoków na nartach na nowej skoczni w Valsporz.

10-go. Wyścigi zjazdowe (puhary: Fulton, Hochholdinger, Kieser, Kurhaus, Schweizerhof).

17-go. Święto ślizgawki.

21-go. Konkurs skoków na nartach.

31-go. Konkursy hippiczne (Ski-kjöring, etc., na jeziorze w Lenzerheide).

LOECHE-LES BAINS.

Grudzień 1931 r.

19-go. Urzędowe otwarcie hoteli.

31-go. Wielki bal kostjumowy.

Styczeń 1932 r.

3-go. Konkurs łyżwiarski. Święto weneckie.

7-go. Mecz curlingowy i hokejowy.

10 go. Konkursy skoków na nartach o rozmaite nagrody.

LOZANNA.

Grudzień 1931 r.

9-go. Recital fortepianowy E. R. Blanchet.

LUCERNA.

Grudzień 1931 r.

3 i 10-go. Koncerty popularne symfoniczne.

Styczeń 1932 r.

14-go. Koncert orkiestry z konkursem solistów.

MALOJA.

Grudzień 1931 r.

27-go. Konkurs międzynarodowy hokeja na lodzie

Styczeń 1932 r.

1-go. Noworoczny konkurs skoków narciarskich na skoczni w Maloja.

3-go. Gymkhana łyżwiarska.

10-go. Konkurs skoków narciarskich na skoczni.

MONTANA-VERMALA.

Grudzień 1931 r.

6-go. Uroczystości łyżwiarskie.

13-go. Otwarcie toru bobslejowego w Montana-Vermala.

20-go. Mecz hokeja na lodzie.

27-go. Motoskikjöring na jeziorze Grenon.

Styczeń 1932 r.

3-go. Konkurs łyżwiarski. Konkurs skoków narciarskich na skoczni w Vermala (puhar Wiesel).

10-go. Wyścigi bobslejów.

16—18-go. Wyścigi bobslejów. (Champ'onat de Montana, Championat de Valaisan, ew. Championat Romand).

24-go. Konkursy narciarskie (puhar Funiculare Sierra-Mantana-Vermala).

31-go. Mecz hokeja na lodzie (Challenge Association des pensions et cliniques).

MONTREUX i okolice.

Grudzień 1931 r.

2-go. Koncert Brailowskiego w Kursalu.
5-go. Koncert „Harmonie Municipale“ w Pawilonie.
15-go. Otwarcie torów i ślizgawek w Avants, Caux i Glion s. Montreux.
26 i 27-go. Mecz hokejowy Montreux-Herne Bay w Pawilonie.

Styczeń 1932 r.

19-go. Koncert orkiestry „De la Suisse Romande“ w Kursalu.

MÜRREN.

Grudzień 1931 r.

21, 26, 30-go. Konkursy slalomu.
21 i 24-go. Wyścigi slalomu.

Styczeń 1932 r.

3-go. Wyścigi narciarskie uniwersyteckie Anglja — Szwajcarja. Slalom.
4, 26, 29, 30-go. Mecze curlingowe o rozmaite nagrody.
10-go. Puhar Huggler.
11 i 20-go. Wyścigi narciarskie (puhary Rughby i Scaramanga).
12 i 14-go. Konkursy łyżwiarskie.
14-go. Wyścigi saneczek: Championat Mürren.
16—24-go. Tydzień treningu pań. Wyścigi narciarskie.
21-go. Konkurs łyżwiarski.
28-go. Wyścig sztafetowy na nartach (puhar d'Egville).

NEUCHATEL.

Styczeń 1931 r.

30-go. Koncert „Societé Chorale“ (Msza Paula Bennera).
Patrz również program Chaumont.

PONTRESINA.

Grudzień 1931 r.

15-go. Otwarcie ślizgawki Kurverein'u.
20-go. Otwarcie Szkoły Narciarskiej w Pontresinie.
23-go. Otwarcie toru saneczkowego, oraz placów curlingowych i hokejowych.
27-go. Wycieczki narciarskie w góry.
28, 30-go. Wycieczki narciarskie przy świetle księżyca.

Styczeń 1932 r.

28-go. Międzynarodowe konkursy skoków na nartach na skoczni w Bernina.
5, 9, 17, 22, 29-go. Wycieczki narciarskie w góry.
8-go. Święto kostjumowe na lodzie.
11-go. Konkurs slalomu (górski).
13—15-go. Konkurs curlingowy o Puhar Pontresiny.
16-go. Konkurs łyżwiarski, górski.
19-go. Wyścigi zjazdowe górskie.

RIGI-KALTBAD.

Grudzień 1931 r.

20-go. Wyścigi narciarskie org. przez Ski-Club Rigi. Konkursy skoków na skoczni w Rigi. Wyścig kombinowany o nagrodę „Prix du Chemin de fer Arth-Rigi.

Styczeń 1932 r.

3-go. XXIII wyścigi narciarskie (Coup de Rigi).

ST. MORITZ.

Grudzień 1931 r.

19 i 20-go. Mecz hokeja na lodzie na Stadjonie.
25-go. Pokaz sztucznej jazdy łyżwiarskiej na Stadjonie.
26-go. Gwiazdkowy Konkurs Skoków na nartach na skoczni Olympia (Coup Morven).

Styczeń 1932 r.

1—4-go. Międz. mecze hokeja na lodzie.
4—11-go. Mecze curlingowe (Coup Martin i Trophee Gossage).
9 i 10-go. Mecze hokeja na lodzie.
13 i 14-go. Międzynarodowy koukurs sztucznej jazdy na łyżwach, Stadjon.
17-go. Konkurs skoków narciarskich na skoczni Olympja (Puhar Maharadży).
20-go. Wyścigi bobslejów na Cresta Run (Puhar Curzona i inne).
28—9 luty. Międzynarodowy Tydzień Sportowy bobslejów i bobletów.
30 i 31-go. „Boblet-Derby“.
31 oraz 4 i 7 luty. Międzynarodowe konkursy hippiczne na jeziorze w St. Moritz.

UNTERWASSER.

Grudzień 1931 r.

26-go. Konkurs skoków na nartach.

Styczeń 1932 r.

3-go. Wyścigi narciarskie na Toggenburg.
4-go. Kurs narciarski sześciodniowy.

WENGEN i PETITE-SCHEIDEGG.

Grudzień 1931 r.

15-go. Otwarcie „Ecole Alpine de ski de Wengen“.
27 oraz styczeń 10, 24 i luty 7 i 28. Konkursy skoków na nartach na skoczni na Jungfrau. (Prix de Jungfrau).
25-go. Konkurs hokeja na lodzie o Puhar Wengen.
28-go. Wyścigi narciarskie górskie. Wyścigi juniorów.
29-go. Wyścigi narciarskie górskie. „Third Class Cup“.
30-go. Wyścigi narciarskie górskie. „Polytechnic Cup“.
31-go. Wyścigi narciar. górskie. „Wengen Golden Ski“.

Styczeń 1932 r.

1-go. Noworoczny bieg slalom, otwarty dla wszystkich narciarzy.
2-go. Wyścigi narciarskie górskie (Trophee Dalrymple et Coupe Hewitt).
4-go. Wyścigi narciarskie (Szampionat Wengen dla juniorów). Konkurs sztucznej jazdy na łyżwach o nagr. „Golden Skate“.
5-go. Wyścigi narciarskie (Coupe Baidland).
6-go. Konkurs sztucznej jazdy na łyżwach o nagr. „Shaw Trophy“. Mecz curlingowy. (Coupe Inter Hot l).
9-go. Konkurs sztucznej jazdy na łyżwach dla junior.
11-go. Konkurs curlingowy (Coupe Halfort Hewitt).
14-go. „Scalded Cats Cup“. Wyścig narciarski zjazdowy „Männlichen-Grund“. Konkurs curlingowy. (Coupe Sir Bernard Wright).

Styczeń 1932 r.

16 i 17-go. Wyścigi narciarskie z Oberland Bernois.
17-go. V-y wyścig narciarski „No Fall“, otwarty. „Puhar „Sunday Times“.
18-go. Wyścig narciarski zjazdowy. (Coup Mac Milan). Mecz curlingowy o Puhar Wengen.
19-go. Wyścig zjazdowy narciarski i slalom „Down Hill Only Club-Wengen Ski Club“.
22 i 25-go. Konkurs curlingowy Wengen-Grindelwald. (Coupe Reinert et Stofer).
23 i 30-go. Konkurs sztucznej jazdy na łyżwach (Coupe Shaw i Knoup).
26 i 27-go. Narty. Konkurs skoków (Prix de la Jungfrau).
28-go. Slalom o nagrodę „Chemin du fer de l'Oberland“.

ZERMATT.

Grudzień 1931 r.

20-go. Otwarcie ruchu na kolei sportowej Riffelalp-Riffelboden.
27-go. Gwiazdkowy konkurs skoków na nartach.

Styczeń 1932 r.

3-go. Konkurs skoków na nartach dla juniorów na skoczni w Steinmatt.
9-go. Wyścigi płaskie na dyst. 18 klm. o puhar Chemin du fer Viege-Zermatt.
10-go. Konkurs skoków na nartach na skoczni w Kay (Coupe Monte Rosa i Kurverein'u).
17-go. Bieg sztafetowy narciarski.
23-go. Konkurs slalomu. (Coup Breithorn).
24-go. Konkurs skoków na nartach na skoczni w Kay.
30, 31-go. XXVI wyścig szwajcarskich patroli wojsk.

ZÜRICH.

Grudzień 1931 r.

8-go. Koncert Chóru Mieszanego m. Zurichu (Msza H. Pfeifera i Psalmy Brucknera) w Tonhalle.
31-go. Bal w Tonhalle.

Styczeń 1932 r.

1-go. Koncert w Tonhalle.
9 go. Otwarcie wystawy pamiątkowej Gustawa Dore w Gabinecie Grawiur Politechniki.
15-go Recital fortepianowy W. Backhausa w Tonhalle.
23—24-go. Międzynarodowy konkurs jazdy na łyżwach na sztucznym torze Dolder.
31-go. Koncert „Lehrergesangverein'u“ Zurich. (Requiem Niemieckie Brahmsa) w Tonhalle.

Człowiek i puszcza

P. Artur Górski poruszył niedawno w prasie codziennej sprawę gwałtownego znikania i niszczenia lasów w Polsce. Sprawa ta jest rzeczywiście niezwykle ważna, gdyż dotychczas nikt nie zwrócił na nią należytej uwagi i nikt nie pomyślał o zabezpieczeniu naszych lasów przed niszczycielskim wyrębem. Ustawodawstwo leśne patrzy na trzebienie lasów polskich jedynie z punktu widzenia utylitarnego, pozwalając na wyręb w granicach planowego obsiewania. W ten sposób puszcze polskie, i tak już bardzo nieliczne, w ciągu kilkudziesięciu lat przejdą do historji, a jedynym śladem po nich pozostaną niewielkie rezerwaty, łaskawie wykrojone z olbrzymich obszarów.

Cytowany powyżej autor doskonale podkreśla wpływ, jaki puszcze polskie wywierały na ducha największych z artystów polskich: Mickiewicza i Żeromskiego.

„Gdyby nie było puszcz litewskich ani Świętokrzyskiej—można wnioskować ze słów p. Górskiego—nie byłoby Mickiewicza ani Żeromskiego. Istotnie, trudno pomyśleć, aby najpiękniejsze ustępy „Pana Tadeusza", „Popiołów", „Ech leśnych", a już w całości „Puszcza Jodłowa" mogły powstać... w okolicy bezleśnej.

W dalszym ciągu udowadnia autor w bardzo słuszny sposób potrzebę zachowania puszcz naszych dla teraźniejszych i przyszłych pokoleń, a to z rozmaitych względów, przeważnie natury psychologicznej, w związku z potrzebą zbliżenia do przyrody, jaką współczesny człowiek coraz więcej odczuwa.

Do słusznych uwag p. A. Górskiego my ze swej strony dodać możemy jeszcze kilka szczegółów gospodarczych, mianowicie o związku, jaki zachodzi między turystyką a posiadaniem puszcz.

Te ostatnie są, jak wiadomo, jedną z największych atrakcyj krajów, które je jeszcze posiadają, tych zaś jest już w Europie niewiele. Puszcze i obszary leśne Polski cieszą się wielką sławą w całym świecie i jeżeli gdzieś zagranicą coś wiedzą o miejscowościach w Polsce, do których należy kierować ruch turystyczny, to przedewszystkiem wymieniają puszczę Białowieską. Inne mniej są znane i mniej potężne, nie znaczy to jednak, aby miały być zapoznane zupełnie. Dla niektórych narodów w Europie tylko polska puszcza stanowi przedmiot atrakcyjny. Anglicy, Francuzi, Holendrzy, Włosi, Szwajcarzy — to wielcy zwolennicy puszcz polskich, to kategorja turystów, która odwiedza Polskę prawie wyłącznie dla jej obszarów leśnych.

Nasze góry, skrawek morza, płaszczyzny i pamiątki, przyznajmy otwarcie, nie wiele interesują cudzoziemców. To samo mają u siebie w domu, lub znacznie bliżej niż w Polsce. Jedyny nasz atut międzynarodowy stanowią właśnie obszary leśne, gdzie zblazowany europejczyk znajduje bezpośrednie obcowanie z przyrodą i „wyzwala się" na jakiś czas z więzów kultury, która, prawem kontrastu, nieraz już zaczyna dusić człowieka.

Pejzaż zimowy z lasów pomiędzy Worochtą, a Żabiem.
Fot. H. Gąsiorowski

Odbierzmy turyście puszcze Polskie, a odbierzemy Polsce turystów!

A przecież z punktu widzenia gospodarczego ten ruch turystyczny, któremu służymy, stanowić będzie w przyszłości może znacznie większą pozycję, niż dać ją może gospodarka rabująca puszcze! Czyżby w Polsce istniało już za mało lasów dla zaspokojenia jej potrzeb w dziedzinie drzewa tak dla wewnętrznego użytku, jak dla eksportu? Czyż trzeba wycinać koniecznie nieliczne pozostałe puszcze?

Gospodarka taka nie wytrzymuje najmniejszej krytyki. Czyni ona wrażenie, jakie wywiera człowiek, który dla napalenia w piecu rąbie kosztowny mebel zabytkowy, zamiast porąbać polano drzewa, znajdujące się o parę kroków dalej.

Posiadamy ustawową ochronę zwierząt, ptaków, roślin i zabytków, nie posiadamy jednak ustawowej ochrony najpiękniejszego zabytku przyrody polskiej, jaką jest puszcza. Zamieniono każdą z nich na „nadleśnictwo" i włączono do tej lub innej „dyrekcji lasów", gdzie służy ona celom eksploatacyjnym. Oddano administrację puszcz w ręce ludzi, którzy z za biurka decydują o jej losach, ale zarazem i o losach tego wszystkiego, co związane jest z istnieniem puszczy, a o czem przeważnie nie mają najmniejszego nawet pojęcia.

A puszcze tymczasem rąbią... Rąbią Jodłową, wyrąbali Kampinoską, zniszczyli Augustowską, Knyszyńską, Kurpiowską, po Świsłockiej pozostały zaledwie politowania godne ślady, z Białowieskiej — wiadomo co zrobili.

Słusznie też domaga się p. A. Górski uznania wszystkich niedobitków naszych puszcz za rezerwaty przyrody, których nikomu nie wolno tknąć pod żadnym pozorem. Słusznie też apeluje do Towarzystwa Krajoznawczego, aby rozpoczęło wielką kampanję na rzecz zachowania polskich puszcz.

Nie należy też wątpić, że nawoływania te znajdą oddźwięk wśród najszerszych mas.

Lotnictwo

MIĘDZYNARODOWE SUKCESY LOTNICTWA POLSKIEGO.

W ostatnich paru dniach notujemy w życiu naszego młodego sportu lotniczego dwa wydarzenia, które stanowią ważny etap w jego rozwoju. Wydarzenia te mają też doniosłe znaczenie dla naszej propagandy zagranicznej i naszego dorobku społecznego.

Jak podały poprzednio komunikaty dnia 7 sierpnia dokonano udatnej próby pobicia **międzynarodowego** rekordu wysokości w kategorji II lekkich samolotów turystycznych, bijąc ostatni zatwierdzony wyczyn o 700 m. Zwycięskiej próby dokonał znany w sferach lotniczych por pil. F. Zwirko, osiągając wysokość 5995,4.

Dnia 12 sierpnia dokonano udatnej próby pobicia **międzynarodowego** rekordu szybkości w tejże kategorji. Ten ostatni wyczyn ustanowił pil. inż. J. Drzewiecki znany konstruktor samolotów turystycznych osiągając szybkość 181 km. na godzinę i bijąc ostatnio osiągniętą szybkość o 13 km. na godzinę. Obu ostatnich zwycięskich prób dokonano na samolocie turystycznym typu RWD-7 zbudowanym w warsztatach Sekcji Lotniczej Studentów Politechniki Warszawskiej. Wyczyny te poprzedzone były udatną próbą pobicia rekordu odległości lotu bez lądowania w tejże kategorji, dokonaną w czerwcu b. r. na samolocie typu RWD-2 przez por. pil. H. Skrzypińskiego, który powracając z Międzynarodowego Zlotu z Bukaresztu przeleciał bez lądowania 900 km., dystans Jassy — Poznań. Niestety piękny ten wyczyn nie mógł być zatwierdzony oficjalnie, gdyż przy odprawie somolotu w Jassach zaniedbano niektórych formalności.

Postęp naszych prac konstrukcyjnych w dziedzinie samolotów turystycznych oddawna już osiągnął wyżynę, która pozwala nam stawiać się na poziomie prac krajów przodujących w lotnictwie. W dziedzinie tej mimo szczupłych środków i ciężkich warunków stanęliśmy do równego w półzawodnictwa z krajami zachodu, a pierwsze nasze wystąpienie w lotniczych zawodach międzynarodowych dały nam miarę i poczucie własnych zdobyczy.

Obecnie przyszedł czas na ocenę i odnotowanie wartości naszych prac na wielkiej oficjalnej tablicy wyników współzawodnictwa międzynarodowego. Pragniemy i stać nas na to by zdobyć na niej trwałe miejsce dla barw Polski. Miejsce to będzie tem zaszczytniejsze, że zdobyte będzie w walce nierównej, bo w technice o wszelkim postępie i wynikach stanowi przedewszystkiem zakres środków finansowych.

Ostatnio ustanowione wyczyny zawdzięczać można owocnej i od wielu lat planowo rozwijającej się pracy konstruktorskiej prowadzonej w warsztatach Sekcji Lotniczej przez inż. Rogalskiego, Wigury i Drzewieckiego, walorem pilotów, którzy ustanowili zwycięskie wyczyny, a przedewszystkiem zaś władzom i instytucjom, które finansując od wielu lat prace konstrukcyjne tej pożytecznej i ambitnej placówki jaką są warsztaty Sekcji Lotniczej ponoszą lwią część zasługi dzisiejszych zwycięstw międzynarodowych. Instytucje te to Ministerstwo Komunikacji, Dep. Aeronautyki Ministerstwa Spraw Wojskowych i L. O. P. P.

Samolot RWD-7 jest dalszym udoskonalonym etapem rozwoju samolotu RWD-2 chlubnie wyróżnionym w zeszłorocznych zawodach międzynarodowych. Należy w szczególności zaznaczyć, że RWD-7 zbudowany został dzięki specjalnemu zainteresowaniu i opiece Wydziału Lotnictwa Cywilnego Ministerstwa Komunikacji jakiem darzy on młode lotnictwo sportowe.

Na budowę samolotu tego, który rokował świetne nadzieję Min. Kom .wyasygnowało subwencję wynoszącą 80% kosztów budowy. Ministerstwo Komunikacji i L. O. P. P. finansowały także budowę poprzednich typów oraz szereg raidów i prób, którym warsztaty zawdzięczają swój dorobek.

Silnik samolotu RWD-7 zakupiony został z subwencji L. O. P. P. Należy żywić nadzieję, że dzięki tak wydatnej opiece i pomocy władz lotniczych, które w sposób planowy popierają rozwój lotnictwa sportowego utrzyma się ono na chlubnie osiągniętym poziomie i święcić będzie coraz to nowe tryumfy a wraz z nim i nasze barwy narodowe.

Realne te zdobycze na polu międzynarodowego współzawodnictwa znaczyć będą tem więcej, że wyrażone językiem techniki świadczyć będą same za siebie.

„ZEPPELIN" PRZYJMUJE ŁADUNKI.

Począwszy od dn. 29 sierpnia r. b. „Zeppelin" rozpoczął przyjmowanie ładunków towarowych. Zgłoszenia przyjmują wszystkie agentury Hapagu.

ZNIŻKA CEN W AUSTRJI.

Zniżka cen biletów lotniczych, zainicjowana przed miesiącem na linji Wiedeń — Praha — Dresden — Berlin, Wiedeń — Innsbruck i Wiedeń — Klagenfurt, rozszerzona została obecnie również na linję Wiedeń — Graz — Zagreb — Beograd. Ceny zrównane zostały z cenami biletów kolejowych 2 kl. na pociągi pośpieszne i wynoszą: Z Wiednia do Grazu — 40 szyl., do Zagreba— 75.—, do Beogradu — 90.—. Bezpłatny bagaż do 15 kg. Za każdy następny kilogram — 1% ceny biletu.

NIEMCY OTRZYMAŁY KONCESJĘ W IRAKU.

Koncesję na linję lotniczą Irak — Syrja — Palestyna — Turcja — Persja — Hedżas, udzielona została jednemu z niemieckich towarzystw. Koncesja nosi charakter tymczasowy, do chwili uruchomienia przez rząd Iraku własnej linji.

LOTNISKO W SINGAPORE.

Miasto Singapore buduje obecnie lotnisko dla aparatów turystycznych kosztem około 30 milj. złotych. Lotnisko zawierać będzie również przestrzenie dla lądowania wodnopłatowców.

WSTRZYMANIE KOMUNIKACJI W AZJI WSCHODNIEJ.

Donoszą nam o wstrzymaniu komunikacji lotniczej na linji Mandschuli — Szanghaj. Przesyłki do Azji Wschodniej dostarczane są drogą powietrzną tylko do Irkucka, dalej zaś koleją.

FRANCUSKO - BELGIJSKA LINJA AFRYKAŃSKA.

Parlamenty Belgji i Francji ratyfikowały umowę, zawartą między obydwoma państwami, a dotyczącą komunikacji lotniczej z Belgji do Belgijskiego Konga przez Francję oraz kolonje francuskie. Najważniejsze warunki wspomnianej umowy są następujące: Francja wyraża zgodę na przelot aparatów belgijskich od granicy belgijsko - francuskiej do Marsylji albo Perpigan, stamtąd zaś poprzez francuską strefę morską do Algieru lub Oranu, następnie zaś ponad terytorjami kolonjalnemi do jeziora Czad lub do granicy Konga Belgijskiego, przez Bandundu, Luluabourg, i Elisabethville, albo przez Leopoldville do granicy Brytyjskiej Rodezji, dalej zaś do granicy Portugalskiej Angoli. Każdy z krajów pozwala drugiej stronie na korzystanie z istniejących na jego terytorjach urządzeń technicznych terenowych. jak lotniska, hangary, warsztaty, stacje benzynowe, stacje meteorologiczne, radjostacje, etc. Belgijska kompanja, eksploatująca linję, istnieje w postaci samodzielnej tylko na terenie Belgji, począwszy zaś od granicy francuskiej linję eksploatuje mieszana kompanja — belgijsko - francuska.

NOWY ZEPPELIN „LZ 129".

W stoczni w Friedrichshaven budowany jest obecnie nowy sterowiec „LZ 129", przeznaczony na najdalsze linje dla przewozu pasażerów, poczty i bagażu. Jak nam komunikują, nowy sterowiec posiadać będzie następujące wymiary: zawartość gazu 200.000 m. sześć., długość 248 m., szerokość w najszerszem miejscu 41,2 m. Maszyny: 4 zespoły dieslowskich motorów.

Przy budowie zwracana jest specjalna uwaga na dogodność pomieszczeń pasażerskich. Kabiny lokowane są przeważnie wewnątrz sterowca, do dyspozycji zaś pasażerów służyć będzie wielka sala jadalna oraz czytelnia, zaopatrzona w wielkie okna. Kabiny sypialne będą jedno i dwuosobowe, ogółem dla pomieszczenia 50 pasażerów.

W porównaniu z dotychczas krążącym Zeppelinem nowy sterowiec będzie znacznie większy, stary bowiem posiada komorę gazową o objętości tylko 137.000 m. sześć., długość 236 m., szerokość w najszerszem miejscu 30,5 m.

Żegluga

Włoski syndykat okrętowy

Nasz korespondent z Rzymu (Dr) donosi:

„Po długich rokowaniach, prowadzonych i inspirowanych przez „Banca Commerciale - Italiana“, nastąpiło połączenie koncernów: Navigatione Generale, Lloyd Sabaudo oraz Cosulich Line. Zarządy wymienionych linij, osiągnąwszy porozumienie w najważniejszych punktach, postanowiły zjednoczyć swoje przedsiębiorstwa. W związku z tem zjednoczone zostają również siostrzane linje wymienionych koncernów: Sitmar, Maritima Italiana i Lloyd Triestino, które przybierają wspólną nazwę „Lloyd Triestino“.

(Jak wiadomo, ostatnio wymienione linje przedsiębiorą tylko subwencjonowane podróże do Dalekiego i Bliskiego Wschodu).

Celem powyższego zjednoczenia jest, jak łatwo się domyśleć, możliwie najskuteczniejsza walka z konkurencyjnemi linjami, a Włochy otrzymują w ten sposób flotę handlową, kontrolowaną przez rząd, i obejmującą nietylko subwencjonowane linje, ale i te, które pracowały o własnych siłach.

Syndykat, o którym piszemy, jakkolwiek powstał przy udziale zainteresowanego Banca Commerciale Italiana, dużo jednak ma do zawdzięczenia pracy włoskiego ministra komunikacji, p. Ciano, który już od kilku lat dążył do zjednoczenia tych kompanij, pragnąc z jednej strony wzmocnić je przez połączenie, z drugiej zaś uzyskać stanowczą kontrolę rządu nad sprawami linij okrętowych. Dzięki jego usiłowaniom, linje uzgadniały już od dłuższego czasu swoje rozkłady jazd do Ameryki.

Powstanie nowego syndykatu odbije się prawdopodobnie na polityce cen przejazdów, o ile rząd włoski nie zastrzegł sobie decyzji w tych sprawach. Jest ono natomiast w chwili obecnej pożądane ze względu na spodziewane usprawnienie komunikacji z Ameryką, i ze Wschodem.

BUDOWA TUNELU POD KANAŁEM SUESKIM ZANIECHANA

W swoim czasie dyrektor Ecole Polytechnique Royale w Kairze złożył rządowi egipskiemu projekt budowy tunelu, przebiegającego pod kanałem Sueskim i łączącego sieć egipskich kolei żelaznych z palestyńskiemi. Projekt ten pozyskał aprobatę rządu, który postanowił wyasygnować 3.000 funtów egipskich na początkowe studja terenowe. Obecnie, jak nam donoszą, rząd postanowił nie wypłacać wspomnianej sumy, sam zaś projekt zakwalifikował jako „nieaktualny“. Czy ze względów finansowych, czy też politycznych — nie wiadomo, W każdym razie szkoda interesującego projektu.

HULL — ROTTERDAM

Do 14 marca r. p. komunikacja Hull—Rotterdam odbywa się tylko 2 razy tygodniowo w każdym kierunku, mianowicie: Z Hull w środy i soboty, z Rotterdamu we wtorki i soboty.

Wycieczki Hapagu

Jak nam donosi dyrekcja Hamburg Amerika Linie, opracowany już został program wycieczek kompanji na rok przyszły. Sezon otwarty zostaje w dniu 6 stycznia r. p. wycieczką naokoło świata na trzyśrubowym parowcu luksusowym „Resolute“, który udaje się w podróż 143-dniową.

Następnie przewidziane są 4 podróże „Oceany“ po morzu Śródziemnem, każda po 21 dni, przyczem Hapag po raz pierwszy zastosował ogromną zniżkę cen, odpowiadającą obecnym czasom. Pierwsza podróż odbędzie się w dniu 4 lutego i zwiedzone zostaną: Madera, Północna Afryka, Hiszpanja, Południowe Włochy, Sycylja, Korfu i Wenecja. Druga podróż „Oceany“ rozpoczyna się dnia 7 maja, trasa zaś obejmuje Rivierę, Hiszpanję, Majorkę, Afrykę Północną, Maderę, Azory, wyspę Wight i Hamburg. Ceny pierwszych 2 wycieczek ustalone zostały już od 425 mk. niem.

W dniu 27 lutego wyrusza pierwsza „Wielka Podróż na Wschód“ przez Wenecję, Jugosławję, Korfu, Grecję, Egipt. Palestynę, Syrję, Rhodos, Konstantynopol, Sycylję, Neapol i Genuę. Powrót do Genui 27 marca.

19 kwietnia odbędzie się „Podróż okrężna po Włoszech“ w czasie od 4 maja. Zwiedzone zostaną: Wenecja, Jugosławja, Korfu, Grecja, Malta, Północna Afryka, Sycylja, Neapol, Korsyka, Riviera.

Letnie podróże Hapagu zamieścimy w następnych numerach.

Informacje

MIĘDZYNARODOWY KALENDARZ NARCIARSKI

Terminarz ważniejszych zawodów narciarskich zagranicą przedstawia się następująco:

Styczeń: 8 — 10 mistrzostwa Anglji w Morgins; 23 — 24 — wielkie zawody w Murzuschlag, zawody w Davos; 24— skoki w Oberhof; 29 — 31 — mistrzostwa Szwajcarji w Zermatt.

Luty: 4 — bieg zjazdowy i slalom w Cortina d'Ampezzo; 4 — 13 — igrzyska zimowe w Lake Placid; 6 — 8 — mistrzostwa Francji w Chamonix.

12 — 15 — mistrzostwa Niemiec w Schreiberhau; 15 — bieg szybkości w St. Moritz; 20 — 21 — biegi zjazdowe w Kreuzeck i Zell am See; 21 — 22 — mistrzostwa HDW. w Josefsthal; 24 — 29 zawody w Holmenkeilen.

26 — 29 lutego mistrzostwa Polski w **Zakopanem;** 28 — skoki w Reinerz.

Marzec: 6 — skoki w Feldberg; 5—6 międzynarodowe zawody w Murren: 9—10 — zawody w Wengen.

PASAŻEROWIE PŁACĄ NA BEZROBOTNYCH

Minister Komunikacji wydał ostatnio rozporządzenie w sprawie pobierania w kasach kolejowych dopłat na rzecz bezrobotnych. Dodatkowe te opłaty pobierane są od każdego biletu kolejowego bez względu na rodzaj, od kwitów bagażowych i przesyłek wagonowych. Dopłaty te obowiązują od 15 października r. b. do 15 kwietnia roku przyszłego.

Bilety w cenie do 2 zł. wolne są od dopłat tak, jak przesyłki drobnicowe oraz ekspresowe. Ministerstwo Komunikacji spodziewa się osiągnąć z tego źródła sumę około 5 miljonów zł.

Wysokość opłat ustalona została na 10 gr. od każdych rozpoczętych 10 zł. ceny biletu, 50 gr. od każdego kwitu bagażowego i 1.50 zł. od transportów.

ELEKTRYFIKACJA w ALGIERZE

Linja kolejowa Duvivier—Oued Keberid, o długości 108 klm. zostanie w roku przyszłym zelektryfikowana. Prace już rozpoczęto.

ZMIANY NAZW W JUGOSŁAWJI

Dyrekcja Kolejowa w Beogradzie komunikuje nam o następujących zmianach nazw stacyj: Stacja Bakar na linji Zagreb—Susak przemianowana została na „Skrljevo“, port Bakar na „Bakar“, Predolje na „Bredole“.

NOWA LINJA W JUGOSŁAWJI

Koleje Jugosłowiańskie przystępują do budowy nowej linji, która połączy Beograd z Pancevo. Przed przystąpieniem do właściwych prac należy przeprowadzić prace nad osuszeniem doliny, znajdującej się między wymienionemi miejscowościami.

Na ten cel rząd wyasygnował narazie około 40.000 zł.

NOWA LINJA W PERSJI

Parlament perski uchwalił 5.200.000 tumanów kredytu na budowę linji z Aliabadu do Teheranu. Budowa nowej linji ukończona zostanie prawdopodobnie jeszcze w ciągu zimy 1932 r.

Linje kolejowe w Ameryce.

Czasopismo „Avisador Mercantin“ (Beunos Aires) zamieszcza w jednym z ostatnich numerów ciekawe zestawienie, dotyczące przestrzeni, zajmowanych przez poszczególne kraje, ilości mieszkańców oraz długości linij kolejowych, przebiegających przez nie. Zestawienie to ujęte jest w następujący sposób:

Nazwa kraju	Powierzchnia w klm. kwadr.	Ludność	Długość linij kolejowych w klm.
Ameryka Północna			
Kanada	8.800.000	9.000.000	87.000
Stany Zjednoczone	9.500.000	120.000.000	675.000
Meksyk	2.000.000	16.000.000	25.000
Ameryka Centralna			
Guatemala	120.000	2.000.000	1.100
El Salvador	20.000	1.500.000	500
Honduras	120.000	600.000	1.300
Nikaragua	150.000	600.000	200
Costa Rica	50.000	600.000	1.100
Panama	90.000	400.000	800

Nazwa kraju	Powierzchnia w klm. kwadr.	Ludność	Długość linij kolejowych w klm.
Ameryka Połudn.			
Kolumbia	1.200.000	6.300.000	3.000
Venezuela	1.000 000	3.000 000	1.600
Guayana	480 000	800.000	300
Ekwador	1.200 000	1.400 000	1.500
Peru	1.400.000	4.200.000	4.500
Boliwia	1.500.000	2.500.000	2.500
Brazylja	8.500 000	30.000 000	32.000
Paragwaj	270.000	700.000	1.000
Urugwaj	200.000	1.100.000	3 000
Argentyna	2.900.000	11.000.000	40.000
Chile	730 000	4.000 000	10.000
	40 000.000	215.000 000	892.000
Antyle			8.000
Razem . .	40.000.000	215:000.000	900.000

O konwencję turystyczną z Rumunją

W dalszym ciągu rozpoczętych w letnim sezonie prac nad zbliżeniem turystycznem polsko - rumuńskiem. Polskie Towarzystwo Tatrzańskie wydelegowało członka zarządu dra Piotra *Kontnego* do do Rumunji celem bezpośredniego nawiązania kontaktu z rumuńskiemi organizacjami turystycznemi.

Podczas pobytu w Rumunji dr. Kontny nawiązał stosunki zarówno z rumuńskim Touring - Klubem, jak z oddziałami niemieckiego Towarzystwa Turystycznego w Siedmiogrodzie „*Karpathenvereinem*“. Ponadto przy poparciu powyższych towarzystw dr. K. przeprowadził *szereg rozmów w bukaresztańskich władzach centralnych,* które okazały daleko idącą życzliwość i zrozumienie dla rozpoczętej akcji.

W konsekwencji podniesiono konieczność wzmocnienia rumuńskich organizacyj turystycznych przez zrzeszenie ich w ogólno - rumuński związek turystyczny, któryby, stanąwszy w charakterze oficjalnej organizacji turystycznej, mógł w przyszłości wystąpić w charakterze kontrahenta przy ewentualnem zawarciu konwencji turystycznej. Pobytowi dra Kontnego w Rumunji poświęcił szereg dzienników rumuńskich, polskich i niemieckich liczne wzmianki i artykuły, podnosząc wielkie znaczenie zapoczątkowanej akcji.

Kronika

Niezależnie od akcji oddziału lwowskiego Polskiego Tow. Tatrz., prowadzone są w Warszawie pod kierownictwem ministerstwa robót publicznych studja nad kwestją konwencji turystycznej polsko - rumuńskiej, przyczem ma się odbyć w Warszawie międzyministerjalna konferencja nad problemem udostępnienia dla polskiego ruchu turystycznego pogranicza polsko - rumuńskiego, oraz zawarcia w przyszłości konwencji turystycznej na wzór konwencji polsko - czechosłowackiej.

Hotelarze propagują turystykę

Na sesji Międzynar. Związku Hotelarzy postawiono wniosek o urządzenie światowego dnia propagandy turystyki cudzoziemskiej, którym będzie pierwszy dzień wiosny t. zn. 21 marca.

W dniu tym wszystkie hotele świata mają być przybrane chorągwiami, przyczem wszędzie odbywać się będą odczyty propagandowe na temat międzynarodowej solidarności przemysłu hotelarskiego.

Dalsza elektektryfikacja w Szwajcarji

Do generalnej dyrekcji kolei szwajcarskich, wpłynął wniosek zarządu, proponujący przyznanie kredytów na drugą serję robót elektryfikacyjnych. Zgodnie z projektem tym elektryfikacji ulegną linje: Zürich — Ulster — Rapperswil. Zürich — Affoltern — Zug, Delsberg— Delle, Rapperswil — Ziegelbrücke, oraz Ziegelbrücke — Linthal.

Prace elektryfikacyjne ukończone mają być w ciągu r. 1932.

W następnym roku zelektryfikowane zostaną linje: Biel — Sonceboz — La Chaux de Fonds oraz Bern — Langnau — Luzern. Do r. 1930 elektryfikacja kolei szwajcarskich kosztowała 652,1 miljona franków, z czego na elektrownie przypadło 153,6 milj. Do końca roku kursowało 470 lokomotyw elektrycznych i 55 wagonów motorowych.

Co uzyskaliśmy na Europejskiej Konferencji Rozkładów Jazdy?

Na Europejskiej Konferencji Rozkładów Jazdy uzyskano w dziedzinie komunikacji bardzo dodatnie rezultaty. Do najważniejszych należy zaliczyć połączenia, jakie Polska uzyska dzięki dziennej porze pociągów pośpiesznych, która będzie uruchomiona od 22 maja 1932 r. między Warszawą a Zebrzydowicami i Krakowem a Zebrzydowicami. Wspomniane pociągi będą odjeżdżały z Warszawy około pół do 8-mej rano, a z Krakowa około pół do 12-ej w południe i przyjeżdżały do Warszawy około 23-ej, a do Krakowa około 19-ej. Przyjazd do Wiednia nastąpi o 20.10, do Pragi o 22.30, do Budapesztu przez Bogumin o 23.25, do Belgradu o 9.09, i dalej do Aten i Stambułu, a odjazd z Wiednia o 10.10, z Pragi o 8.00, z Belgradu o 20.35, w połączeniu z Aten i Stambułu, z Budapesztu o 7.15. — Następnie uzyskano w Warszawie połączenie z Dalekim Wschodem pociągu pośpiesznego Nr. 205 Warszawa — Wiedeń — Praga, odchodzącego obecnie z Warszawy o g. 20 m. 20, a to głównie przez przyśpieszenie go na P. K. P. i przez przesunięcie nieznaczne na kolejach czeskich i austrjackich tak, że przyjazd do Wiednia i Pragi wypadnie mniejwięcej w tych samych godzinach, co i obecnie. Odjazd tego pociągu z Warszawy około g. 22 minut 20.

Pociągi Lux przyśpieszono przeważnie na kolejach polskich. Odjazd z Warszawy wypadnie około g. 12.25, a przyjazd do Warszawy około godz. 17 m. 55. W tych pociągach uruchomiony zostanie na próbę, poczynając od 1 grudnia r. b. wagon II kl. dla podróżnych na odległości ponad 300 klm. z zamawianiem naprzód, a do 300 klm. w dniu wyjazdu w razie wolnych miejsc.

Zostaną wznowione poc. pośp. Nr. 501 — 502 Warszawa — Wrocław przez Łódź — Kalisz — Zduny, skomunikowane w Warszawie z poc. D. Wschód—Zachód.

Dla poc. Nr. 513/303 Warszawa — Poznań — Berlin przez Kalisz, prowadzącego bezpośrednie wagony Warszawa — Berlin, uzyskano w Berlinie 15-to minutowe skomunikowanie do pośp. poc. niemieckiego Nr. 26 Berlin — Paryż dzięki czemu stworzono doskonałą komunikację Warszawa — Paryż w ciągu około 29 godzin, z przesiadaniem w Berlinie.

Przez lepsze skomunikowanie pociągów rumuńskich i bułgarskich, mających połączenie z naszemi poc. pośp. Nr. 903/904 podróż Warszawa — Sofja przez Ruszczuk zostanie skrócona o około 6½ godzin w każdym kierunku, Warszawa — Warna przez Oboriste o 7 godz., a w kierunku powrotnym o 14 godzin.

Powiększono liczbę wagonów bezpośredniej komunikacji z zagranicą, mianowicie: przybędą nowe kursy Warszawa — Rzym (wagon mieszany I i II kl.). Warszawa — Wiedeń (wag. III kl. i wagon restauracyjny), Warszawa — Praha (wag. miesz. II i III kl.), Warszawa — Budapeszt — Belgrad (wag. miesz. II i III kl. w nowych pociągach pośpiesznych dziennych Warszawa — Bohumin i kursy Kraków — Split przez Wiedeń (wag. miesz. II i III kl.), w sezonie letnim Kraków — Wiedeń (wag. miesz. II i III kl.) w sezonie zimowym Kraków — Praha (wag. miesz. II i III kl.), całorocznie w nowych poc. pośp. dziennych Kraków — Zebrzydowice.

POŁĄCZENIE WARSZAWY Z KRYNICĄ I ZAKOPANEM W SEZONIE ZIMOWYM

W bieżącym sezonie zimowym zostały uruchomione pociągi pośpieszne Nr. 3/4 i 6103/6104 między Warszawą — Krynicą — Zakopanem. Rozkład tych pociągów będzie się przedstawiał następująco: codziennie odchodzić będą z Warszawy od soboty 19 grudnia do czwartku 24 grudnia zaś z Zakopanego i Krynicy od niedzieli 20 grudnia do czwartku 24 grudnia i dalej z Warszawy od soboty 26 grudnia do soboty 9 stycznia, zaś z Zakopanego i Krynicy od soboty 26 grudnia do niedzieli 10 stycznia.

Następnie w styczniu i lutym kursować będą te pociągi codziennie od soboty 23 stycznia do soboty 8 lutego z Warszawy i od niedzieli 24 stycznia do niedzieli 7 lutego z Zakopanego i Krynicy. Kursy jednorazowe nastąpią w sobotę 16 sierpnia z Warszawy, a w niedzielę 17 stycznia z Zakopanego i Krynicy oraz w soboty 13, 20 i 27 lutego z Warszawy, zaś w niedzielę 14, 21 i 28 lutego z Zakopanego i Krynicy.

Odjazd sezonowych pociągów z Warszawy nastąpi o godz. 21.05, przyjazd do Krynicy o godz. 9.06 a do Zakopanego o godz. 8.13. Odjazd z Zakopanego o godz. 22.05, z Krynicy o godz. 20.50. a przyjazd do Warszawy o godz. 9.30.

Między Chabówką i Rabką uruchomione będą w sezonie zimowym specjalne pociągi pośpieszne skomunikowane tak z pociągami sezonowemi jak i z normalnemi pociągami pośpiesznemi między Warszawą a Zakopanem.

RADJO W NASZYCH POCIĄGACH.

Dnia 1.XII będzie uruchomiona instalacja radjowa w pociągach popołudniowych na linji Warszawa — Poznań. Do tej pory Ministerstwo Komunikacji udzieliło już 4 koncesje na zainstalowanie radja w pociągach, mianowicie na linjach: Warszawa — Kraków, Warszawa — Lwów, Warszawa — Gdynia z przedłużeniem na Hel, i Warszawa — Łódź.

SKASOWANIE WAGONU

Z dniem 1 stycznia 1932 r. skasowany zostanie kurs bezpośredniego wagonu między Warszawą a Budapesztem wskutek skasowania przez węgierski Zarząd Kolejowy pociągu, przy którym kursował ten wagon na przestrzeni od granicy czeskosłowackiej do Budapesztu.

POLSKIE WNIOSKI PRZYJĘTE PRZEZ MIĘDZYNARODOWE KONFERENCJE KOLEJOWE

W dniu od 8 do 11 września odbyła się w Scheveningen pod Hagą międzynarodowa konferencja kolejowa, w której wzięli udział przedstawiciele wszystkich europejskich zarządów kolejowych. Konferencja obradowała nad sprawami związanemi z używaniem wagonów towarowych w ruchu międzynarodowym.

Na konferencji delegacja polska zgłosiła 4 wnioski (trzy techniczne i 1 administracyjny). Wszystkie wnioski zostały przez konferencję przyjęte.

W dniach od 12 do 14 września odbyła się w Hadze konferencja przedstawicieli zarządów kolejowych: polskiego, jugosłowiańskiego, czechosłowackiego i rumuńskiego. Na prośbę kolei rumuńskich delegaci polscy zastępowali również i rumuński zarząd kolejowy. Na konferencji haskiej ustalono termin składania wniosków na przyszłoroczną konferencję która odbędzie się we Francji w sprawie używania wagonów towarowych w ruchu międzynarodowym. Wnioski te składać mają zarządy kolejowe jugosłowiański czechosłowacki i rumuński na ręce polskiego zarządu kolejowego najpóźniej do dnia 1 marca roku przyszłego.

BEZPIECZEŃSTWO NA KOLEJACH POLSKICH

W okresie obecnym dokonywane są na całym szeregu linij kolejowych prace przy ulepszeniu urządzeń blokady stacyjnej i linjowej oraz centralizacji zwrotnic. Pozatem prowadzone są prace przy budowie zapór drogowych, nowych linij telegraficznych i telefonicznych oraz sygnałowych na niektórych odcinkach. Wreszcie w granicach przyznanych kredytów dokonywane są próby nad zastosowaniem w kolejnictwie samoczynnej sygnalizacji świetlnej, któraby chroniła przejazdy kolejowe. Ta ostatnia sprawa w związku z ogromnem wzmożeniem w ostatnich latach ruchu samochodowego posiada bardzo duże znaczenie.

FRANCJA LOKUJE KAPITAŁY W NASZEM KOLEJNICTWIE

Francusko - Polskie Towarzystwo Kolejowe zaproponowało ostatnio Polskim Kolejom Państwowym sumę 20 miljonów fr. w formie lokaty z wypowiedzeniem 3-miesięcznem przy oprocentowaniu 4½ w stosunku rocznym. P. K. P. przyjęło propozycję Francusko-Polskiego Towarzystwa. Operacja finansowa zaproponowana P. K. P. przez Francusko - Polskie Towarzystwo Kolejowe jest dowodem zaufania, jakie zagraniczne sfery finansowe żywią do kolejnictwa polskiego.

WAGON SYPIALNY WARSZAWA — CANNES

Poczynając od 14 grudnia r. b. kursować będzie 3 razy w tygodniu w poniedziałki, środy i piątki wagon sypialny między Warszawą a Cannes. Odjazd z Warszawy o godz. 20 min. 20. Pierwszy raz bezpośredni wagon wyjdzie z Cannes do Warszawy dnia 17 grudnia i przybywać będzie o godz. 16 w poniedziałki, czwartki i soboty.

PODRÓŻ NORDEKSPRESSEM Z BILETEM II KLASY

Dotychczas jak wiadomo z jedynego w Polsce międzynarodowego pociągu luksusowego łączącego Warszawę przez Poznań i Berlin z Paryżem mogli korzystać pasażerowie posiadający bilet I klasy i opłacający dopłatę specjalną na rzecz międzynarodowego Towarzystwa Wagonów Sypialnych.

Od 1 grudnia r. b. z pociągu tego mogą korzystać również pasażerowie posiadający bilet II klasy uiszczający dopłatę dodatkową pobieraną przez Międzynarodowe Towarzystwo Wagonów Sypialnych.

ZAPEWNIONE MIEJSCA W WAGONACH

Ostatni Dziennik Taryf i Zarządzeń Kolejowych zawiera między innemi zarządzenie p. ministra komunikacji w sprawie zapewnienia miejsc w pociągach pasażerskich i wyznaczenia oddzielnych wagonów dla wycieczek, pielgrzymek, transportów emigrantów i robotników. To samo zarządzenie reguluje również sprawy uruchomienia pociągów dodatkowych oraz wysokości opłat za te pociągi.

W myśl tych nowych przepisów przy przejazdach grup złożonych conajmniej z 25 osób można najpóźniej na dwa dni przed wyjazdem zapewnić sobie miejsca w pociągach lub wagonach bezpośredniej komunikacji bądź za pośrednictwem właściwej dyrekcji kolejowej bądź też zawiadowcy danej stacji.

Do powyższych słów, będących powtórzeniem urzędowego komunikatu M. K., możemy dodać życzenie, aby zarządzenie to nie pozostało tylko na papierze.

„JEDNA MOCNIEJSZA Z KROPELKAMI"

W jednym z ostatnich Dzienników Urzędowych Ministerstwa Komunikacji ukazało się rozporządzenie Pana Ministra Komunikacji w sprawie sprzedaży napojów alkoholowych w bufetach kolejowych i wagonach restauracyjnych. Rozporządzenie to dotyczy linji normalno i wąskotorowych P. K. P. oraz towarzystw prywatnych. W myśl rozporządzenia sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych dozwolona jest restauracjom I i II kl. na stacjach węzłowych, końcowych i granicznych.

Rozporządzenie zawiera zakaz podawania lub sprzedaży napojów alkoholowych po upływie pół godziny od odejścia ostatniego osobowego pociągu wieczornego lub nocnego. Sprzedaż napojów alkoholowych może być rozpoczęta nie wcześniej niż na godzinę przed odejściem względnie przybyciem najbliższego osobowego pociągu rannego. Rozporządzenie zawiera również zakaz sprzedawania alkoholu osobom, znajdującym się w stanie nietrzeźwym.

W myśl ustawy sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych zakazane są w dnie świąteczne od godz. 6-ej do 14.

Rozporządzenie zawiera bezwzględny zakaz sprzedawania napojów alkoholowych pracownikom kolejowym znajdującym się na służbie.

IDZIEMY NAPRZÓD!

Ministerstwo Komunikacji wespół z Ministerstwem Poczt i Telegrafów opracowuje obecnie przepisy o nadawaniu telegramów prywatnych przez podróżnych w pociągach. Telegramy takie będą nadawane w pociągach za pośrednictwem konduktorów, którzy z kolei telegramy przekazywać będą kolejowym urzędom telegraficznym na najbliższej stacji, na której pociąg się zatrzymuje. Opłata za tego rodzaju telegramy będzie nieco wyższa niż za telegramy normalne. Podróżni będą mogli nadawać telegramy nietylko do wszystkich miejscowości w Polsce, ale i zagranicę.

UPRAWNIENIE BILETÓW PERONOWYCH

Bilety peronowe uprawniają w Niemczech, od 6 kwietnia r. b. do wstępu również do wagonów. U nas za takie „przewinienie" grozi kara 5 zł.

Rozwój sieci w Bułgarji

W obecnej chwili Bułgarja kończy budowę następujących linij: Sofja—Makocewo, 46 klm., Rakowski—Mastanli, 48 klm., Filipopol—Seldżikowo, 20 klm. W roku 1932 uruchomione zostać mają następujące linje: Seldżikowo—Karłowo z bocznicą do uzdrowiska Hissar, 50 klm., część linji Filipopol—Panajguriszte, od Filipopola do Strelcza, 51 klm., oraz od Kriczim do Pieczery, 28 klm. W stanie prac przygotowawczych znajdują się linje: Strelcza—Panajguriszte, 13 klm., Michajłowo—Rakowski, 33 klm., Szumen—Smedowo, 25 klm., Krumowo—Presław, 10 klm., Lieskowiec—Stalarica, 22 klm., Makocewo—Pirdop, 60 klm., Rachmanlare—Karłowo—Mitirisowo, 33 klm., Popowo — Razgard,60 klm., Dupnica — Gorna Diumaja, 32 klm., (część projektowanej linji do Petricz, która połączy koleje bułgarskie z greckiemi), Lowecz—Trojan, 35 klm. Wymienione linje mają być uruchomione w końcu r. 1932.

Rozmach w budownictwie kolejowem Bułgarji przynosi zaszczyt jej rządowi.

4.600.000.000 franków deficytu

Sytuacja większych kompanij kolejowych we Francji pogarsza się z dnia na dzień, dzięki nieuzyskaniu przez nie zezwolenia parlamentu na projektowaną podwyżkę taryf. W obecnej chwili deficyt miesięczny wynosi około 240.000.000 franków, co pozwala na przypuszczenie, że do końca roku bież. wyniesie on przynajmniej 2.800.00.000 fr. Razem z nie pokrytym deficytem z roku ubiegłego koleje francuskie staną wobec 4.600.000.000 fr. deficytu.

Ponieważ nie należy liczyć się w obecnej chwili z podwyżką taryf, zarządy kolei postanowiły przynajmniej częściowo zmniejszyć koszty eksploatacji. Ofiarą nowych zarządzeń padną w pierwszej linji mniejsze stacje kolejowe, które zostaną zamknięte na jakiś czas.

Sytuację mogłaby uratować, zdaniem zarządów kolei, podwyżka taryf osobowych w wysokości 25%, oraz zmniejszenie państwowego podatku od ładunków do wysokości 12%, t. j. to, co parlament odrzucił.

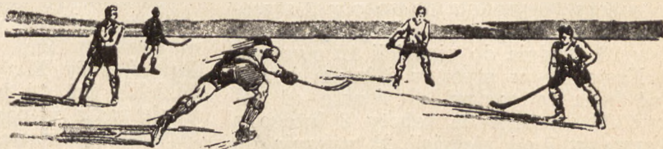
Nie ulega kwestji, że na ten smutny stan finansowy, obok innych przyczyn, wpłynął bardzo poważnie rozwój automobilizmu.

ABONAMENTY DLA RĘCZNEGO BAGAŻU W SZWAJCARJI

Szwajcarskie Koleje Związkowe wprowadziły, narazie tytułem próby, abonamenty, na przechowywanie bagażu pasażerskiego. Książeczki abonamentowe zawierają po 50 odcinków i cena książeczki wynosi 8 frs. W ten sposób zniżka wynosi tu 20%.

Zarządzenie to wprowadzone zostało naskutek wielokrotnie wyrażanych żalów z powodu zbyt wysokiej opłaty za przechowywanie bagażu. Książeczki są do nabycia na większych stacjach kolejowych.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Piękna 21 telefon 8-25-93. Konto P.K.O. Nr. 16.744.

Nacz. Redaktor i Wydawca WACŁAW OLSZEWSKI. Przyj. w środy i piątki od 12 do 2 pp. Redakcja i Administracja otwarte od 10 r. do 3 pp

PRENUMERATA kwartalna z odnoszeniem lub przesyłką pocztową zł. 2.50. roczna zł. 10.—.

Druk. „LECH", Warszawa, Koszykowa 33. tel. 890-66.

Hotele polecone

Hôtels récommandés. Empfohlene Hotels. Hotels recommended.

Białystok hotel Ritz.
Bielsko hotel Prezydent.
Brześć n/B.

HOTEL SAWOJ
ul. Sadowa 29. 77

Bydgoszcz

HOTEL DWORCOWY
ul. Zygmunta Augusta 9.

Bystra pensjonat Helena.
Zakład klimatyczno-lecznicy „Uzdrowisko"
Częstochowa hotel Polonia.
Gdynia hotel Riwiera Polska.
Grodno hotel Europejski.
Grudziądz hotel Centralny.
Inowrocław hotel de France.
Jaremcze hotel Skrzyńskiego.
Kalisz hotel Europa.
Katowice hotel „Monopol".
hotel Savoy.
Kazimierz Dol. pensj. „Arkadja".
pensjonat „Kazimierzanka".
pensjonat „Łopuszanka".
willa „Regina"..
Kielce hotel Bristol.
Kołomyja hotel Grand.
Kraków hotel Polonia.
hotel Francuski.
hotel Grand.
hotel Pollera.
Krynica Dom Zdrojowy-hotel
hotel pensjonat Lwigród.
Lublin hotel Europejski.
Lwów hotel Georgea.
hotel Krakowski.
Łódź hotel Grand.
hotel Savoy.
Muszyna pensjonat d-ra Mściwujewskiego.
pensjonat pp. Staniszewskich.
Nowy Sącz hotel Imperjal.
OstrówWlkp. hotel Polski.
Piotrków hotel Polski.
Poznań hotel Bazar.
hotel Continental.
hotel Monopol.
Rabka Zdrój hotel-pens Sławomir.
hotel pensjonat „Pod Opatrznością".
pensjonat „Luboń".
pensjonat „Orzeł".

Radom hotel Europejski.
Sambo ho tel Bristol.
Siedlce hotel Europejski.
Sosnowiec hotel Centralny.
Stanisławów hotel Union.
Tarnopol hotel Podolski.
Tczew hotel Centralny.

Toruń

HOTEL DWORCOWY
Toruń, ul. Piastowska 9. 38

Truskawiec pensjonat Postój.
Ustroń pensjonat Brzezinka.
Warszawa hotel Bristol.

HOTEL BRITANIA
WARSZAWA — VARSOVIE — WARSCHAU
Nowolipie 18. tel. 344-15, 329-12.
Woda bieżąca ciepła i zimna w każdym pokoju. Ceny niskie, od 7 zł. łącznie z usługą i podatkiem miejskim.
Kuchnia na miejscu. 31

HOTEL BRÜHL
położony w środku miasta, przy ul. Fredry № 2, frontem zwrócony na ogród Saski, trzy minuty pieszo od placu Teatralnego.
Po gruntownem odnowieniu poleca 64 pokoje i apartamenty.
Cisza, czystość, doskonałe powietrze.
Ceny pojedynczych pokojów od zł. 6. — podwójnych od zł. 14.—.
Telefony we wszystkich pokojach. Winda.
Przy hotelu pierwszorzędna restauracja spółki Bruhl-Bristol.
Tel. międzymiastowy i miejski 548-00 do 548-05.

hotel Rzymski.
hotel Europejski.
hotel Polonia-Palace

HOTEL POLSKI
Warszawa-Varsovie-Warschau
Długa 29 tel. 600-74, 428-64
Woda bieżąca ciepła i zimna w każdym pokoju. Ceny niskie, od 6 zł.
Restauracja na miejscu.

Eau chaude & froide courrante dans chaque chambre. Prix moderée de zł. 6—
Restaurant sur place.

Fliessendes warmes & kaltes Wasser im jeden Zimmer. Ermässigte Preise, von 6 zł. an. Restaurant im Hause.
33

Wilno hotel Bristol.
hotel Europejski.
Wisła pensjonat Bukowa.
pensjon. Elżbietanka

Zakopane hotel Bristol.
Grand-Hot. Stamary
pensjonat „Albion".
pensj. „Biały Dom"
pensjonat „Carlton".
pensj.„JasnyDomek"
pensj.„Konradówka"
pensjonat „Maraton"
pensjonat „Oaza".
pensj. „Renaissance"
pensjonat „Zawory"

HOTEL - PENSJONT
„RADOWID"
ul. Sienkiewicza. Tel. 12-4.

Żegiestów-Zdrój hotel Dom Zdrojowy.
hotel Karolówka.
hotel „Zdrój".

Żywiec

Hotel POLONIA
Naprzeciw arcyksiążęcego pałacu i gmachu dyrekcji.

MONACO
1 r. des Princes
CONDAMINE
HOTEL
Pokoje od 25 frs.
Pension od 50 frs.

PARYŻ
Le Grand Hotel
PLAÇE DE L'OPERA
Adr. tel. Granotel-Paris
M 35

Druk „LECH“, Warszawa. Koszykowa 33. Tel. 890-66.